

Пријоморске новине

ИЗЛАЗИ МЈЕСЕЧНО • ГОДИНА XXVI • БРОЈ 427.

ЧУВАРИ СВЈЕТЛОСТИ

Један јошово јараноични дешаљ из недавног телевизијског дневника није, нажалост, једини доказ колико смо измијенили свој трајански однос према Домовини. Прешавши да све оно што је изван наше етничких интереса узимамо за озбиљно и вјерујемо у његове мотиве, дижемо ћас пријешта и побуне чак и проплив Домовине. Захтијевамо да нам се синови враће са Косова и, свеједно колико што звучало јашеично, ипак је немојуће повјероваши, с којом смо лакоћом заборавили, изгубили, онај не толико давни, можда и пренаплашени, али нијуком слушају лажни, осјећај вјере и лубави за Домовину. Једно вјековно, рекао бих вјечно и узвишену, осјећање претворило се у мање вјечан, оштврено себичан, безобзиран и безбожан, надасве циничан, однос према Домовини.

Имам утисак да се из шаме јавља ћај лажњиво и неистинито анажован однос према Домовини. Да нам је подметнути. Рођена дјеца су, свакако, ближа и дражја од свеја, али ближа и дражја је и Домовина, њена вјечна слобода и независност за коју смо се досјојанствено и кроз вјекове борили. Домовина ће бити је и њеним данашњим синовима од свеја ближа и дражја. Домовина је права и једина човјекова исхина.

Зато бих волио да сва она ујлакана, унезверена, родитељска лица у ћрчу нијесу лица мржње и проклетства Домовине, вораз вјеровања у њу, извршено рујлу, већ само они штужни водени цвјетови који живе свеја неколико сати и занавијек нестанијају.

Без стига и црвењења, Телевизија у својој најледанијој емисији приказује ћај лица, којаји у свом привременом човјеколубљу, из „чисто људских побуда“. Све остало је, ћај и озбиљно косовско ћешање, за Телевизију „смути, ћај прости“, једна дневна и локална неуниверзалност, пајаја прег свијештом на кољена. Телевизији ћуца прслук што је живој нешто сасвим друго од телевијских визија које нам нуди (телевијска) визија! Она жељи да нам само прода нове политичке варијације ћујићи јаја у праху, тошто нема сопствена!

Телевизија заборавља да народ иако мисли да телевизија није доволна да се не би бранила Домовину, вријеђајући осјећања ћијих најбољих младића досјојних своје војничке обавезе, да чувају свјештосћ Домовине, вријеђајући осјећања већине својих ћеладаца.

Телевизија не оправда Домовину због тоја што своје војнике хоће да пошаље у рат. Она се Домовини и својим ћеладацима због тоја обраћа, ћуна мучних, ујлаканих, кошмарних визија према којима би, изједа, требало да изједају мајке наших војника, чувари наших граници. Телевизија, тачко, ћада прег ноге онога ко хоће ће наше границе.

Ошварам затраду јер хоћу да се као трајанин отрадим од Телевизије, јер хоћу да одговорим тој искрењачкој браћи, свеједно штој немоју као они штоко неискрено бити одан Домовини, али сасвим одан идеалима оних који су, робијајући и рашујући, без суза и страха у очима, са најљећшим осмијехом на лицу, одглазили на вјешала и тачко бранили, и обранили, Домовину, постали чувари њене свјештости. Надам се да ће бар они добијији прости.

Пун сстраха за Домовину, затварам затраду свих њених, и својих, увеличаних трахова.

С тоштовањем и љубављу за Домовину и чуваре њене свјештости

Бонијо БОГЕТИЋ

ВАНРЕДНИ ПАРЛАМЕНТАРНИ ИЗБОРИ '98.

ОЧЕКИВАНИ РЕЗУЛТАТИ

- Коалиција ДПС, НС и СДП „Да живимо боље - Мило Ђукановић“ припало више од половине мандата у републичкој и општинској скупштини
- У новој републичкој скупштини пет политичких странака и савеза, а у општинској три
- Добар одзив бирача - у Републици гласало 76,04%, а у нашој општини 80,24% од уписаных у бирачки списак

Побједничка коалиција „Да живимо боље“

Ванредни парламентарни избори у Црној Гори одржани 31. маја протекли су у знаку уједињивања побједе коалиције Демократске партије социјалиста, Народне странке и Социјалдемократске партије „Да живимо боље“

и Демократског савеза у Црној Гори у по једној општини.

У нашој општини на изборима 31. маја гласало је 1.241 бирач од 10.270 уписаных у бирачки списак, односно 80,24%. На изборима за општинске одборнике највише гласова добила је листа „Да живимо боље - Мило Ђукановић“ 4.509 (54,71%) бирача који су гласали, а затим Социјалистичка народна партија 123.957 гласова.

У републичком парламенту од 78 мандата 42 су припадли листи „Да живимо боље - Мило Ђукановић“, 29

Социјалистичкој народној

партији, 6 Либералном савезу,

а по један Демократском

савезу у Црној Гори и

Демократској унији Албанаца.

На изборима за општинске одборнике листа „Да живимо боље“ је побиједила

и освојила више од по

ловине мандата у осам црногорских општина,

Социјалистичка народна партија

у четири, а Демократска

партија социјалиста (само-

стално) у једној општини.

Листе кандидата ДПС су добиле највише мандата у четири општине, СНП у двије, а ДПС и НС (заједно) и Демократског савеза у Црној Гори у по једној општини.

У нашој општини на изборима 31. маја гласало је 1.241 бирач од 10.270 уписаных у бирачки списак, односно 80,24%. На изборима за општинске одборнике највише гласова добила је листа „Да живимо боље - Мило Ђукановић“ 4.509 (54,71%) бирача који су гласали, а затим Социјалистичка народна партија 123.957 гласова.

У републичком парламенту од 78 мандата 42 су припадли листи „Да живимо боље - Мило Ђукановић“, 29

Социјалистичкој народној

партији, 6 Либералном савезу,

а по један Демократском

савезу у Црној Гори и

Демократској унији Албанаца.

На изборима за општинске одборнике листа „Да живимо боље“ је побиједила

и освојила више од по

ловине мандата у осам црногорских општина,

Социјалистичка народна партија

у четири, а Демократска

партија социјалиста (само-

стално) у једној општини.

На изборима за републичке посланике у нашој

општини бирачи су дали

највише гласова листама

„Да живимо боље“, Социјалистичке народне партије, Либералног савеза,

Српска народна странка др Божидар Ђојовић и Српске радикалне странке „Др Војислав Шешел“, с тим што су од истих бирачи различито „бодоване“ посланичке и одборничке листе. Тако су листе кандидата „Да живимо боље“ и Социјалистичке народне партије добиле више гласова на изборима за посланике него за одборнике, а листе кандидата Либералног савеза, Српске народне странке - др Божидар Ђојовић и Српске радикалне странке „Др Војислав Шешел“ више гласова на изборима за одборнике него за посланике.

„Приморске новине“ у овом броју објављују резултате избора за одборнике и посланике у нашој општини по бирачким мјестима, резултате избора за посланике у Црној Гори, структуре освојених мандата у скупштинама општина и Републике, и изјаве представника политичких странака које су учествовале на изборима за општинске одборнике у нашој општини о протеклим изборима.

На изборима за републичке посланике у нашој општини бирачи су дали највише гласова листама „Да живимо боље“, Социјалистичке народне партије, Либералног савеза, али и другим листама, које су освојиле до више гласова да би ушли у општински парламент.

На изборима за општинске одборнике листа „Да живимо боље“ је побиједила

и освојила више од по

ловине мандата у осам црногорских општина,

Социјалистичка народна партија

у четири, а Демократска

партија социјалиста (само-

стално) у једној општини.

Пријоморске новине

БУДВА, 30. ЈУНА 1998.

ЦИЈЕНА 2 ДИНАРА

www.aquamark.cg.yu

PREZENTACIJA

BUDVE

www.budva.cg.yu

novos!

www.aquamark.cg.yu

ПРЕДСЈЕДНИК

ОПШТИНЕ ПОНОВО

РАДЕ ГРЕГОВИЋ

На првој сједници Скупштине општине у

новом сазиву

ПРЕДСЈЕДНИК

ОПШТИНЕ ПОНОВО

РАДЕ ГРЕГОВИЋ

На првој сједници Скупштине општине у

новом сазиву, одржаној 12. јуна, за предсједника општине изабрана је Раде Грегорић, који је и досад обављао ту дужност. Он је изабран на предлог коалиције „Да живимо боље - Мило Ђукановић“, а приликом избора од гласања су се уздржали одборници Социјалистичке народне партије.

У новом општинском парламенту који има 32 одборника, коалиција „Да живимо боље - Мило Ђукановић и Светозар Маровић има 19

одборника, Социјалистичка народна партија 11, а Либерални савез Црне Горе два

одборника.

Скупштина општине је на

првој конститутивној сједници изабрала и три коми

сије: мандатно-имунитетску, за избор и именовање

и за прописе.

(Страна 2)

(Стране 3 - 4)

СКУПШТИНСКА ХРОНИКА

ПРВА СЈЕДНИЦА СКУПШТИНЕ ОПШТИНЕ НОВОГ САЗИВА

ПРЕДСЈЕДНИК ОПШТИНЕ РАДЕ ГРЕГОВИЋ

У новој општинској скупштини 32 одборника: 19 са изборне листе „Да живимо боље - Мило Ђукановић и Светозар Маровић”, 11 из Социјалистичке народне партије и два одборника из Либералног савеза

Прву, конститутивну сједницу Скупштине општине Будва послије избора, одржану 12. јуна, отворио је предсједник општине Раде Греговић, који је честитао одборницима успјех на изборима. Сједницом је, затим, до избора новог предсједника предсједао најстарији одбор-

Скупштина општине је изабрала Комисију за избор и именовања од једанаест чланова. За предсједника је изабран Далибор Антониоли (листа „Да живимо боље - Мило Ђукановић и Светозар Маровић”), а за чланове Владимира Дапчевића, Драгана Д. Лијешевића,

борници су већином гласова за предсједника општине Будва у мандатном периоду 1998-2002. године изабрали Рада Греговића, који је и досад обављао ту дужност. Приликом гласања били су уздржани одборници Социјалистичке народне партије. Обраћајући се одбор-

борну листу „Да живимо боље - Мило Ђукановић и Светозар Маровић” и оних који нијесу. Говорећи о наредним задацима он је посебно истакао склоп питања из области планирања и уређења простора и неопходност смишљене урбанизације како би се простор ко-

Са прве сједнице Скупштине општине новог сазива: Боко Приболовић, Никола Вукићевић, Драган Дулешић, Раде Греговић и Иво Арменко (с лијева на десно)

ник Пеко Лијешевић из Социјалистичке народне партије.

На почетку рада Скупштина општине је изабрала мандатно-имунитетску комисију од пет чланова - три са листе „Да живимо боље - Мило Ђукановић и Светозар Маровић”, и по једног из Социјалистичке народне партије и Либералног савеза. Предсједник комисије је Блажко Мартиновић, а чланови Гојко Јубановић, Слободан-Бобо Митровић, Горан Ђурашевић и др. Петар Зец. Комисија је на својој првој сједници верификовала мандате 32 одборника, који је образложио Далибор Антониоли, од-

Љубомир Рађеновић, Нико Радуловић, Срђа Поповић, Илија Кажанегра (листа „Да живимо боље - Мило Ђукановић и Светозар Маровић”), Станко Асановић, Никола Кентера, Буро Рафаиловић (Социјалистичка народна партија) и Вуко Медин (Либерални савез). Комисија је на сједници након избора утврдила предлог за избор предсједника општине, а за предлог листе „Да живимо боље - Мило Ђукановић и Светозар Маровић” да се за предсједника општине изабре Раде Греговић. Гласало је осам чланова комисије, док су три била уздржана.

На предлог Комисије за избор и именовања који је образложио Далибор Антониоли, од-

ницима након давања и потписивања свечане изјаве, предсједник општине Раде Греговић је захвалио одборницима на признању да у наредном периоду буде предсједник општине, а посебно изразио захвалност Демократској партији социјалиста и њеним коалиционим партнерима Народној странци и Социјалдемократској партији које су га предложиле за ту дужност.

Он је изразио наду да ће у вршењу функције имати подршку свих одборника и грађана, да неће бити различитих виђења око виталних интереса наше општине, и обећао да ће у овом мандатном периоду бити предсједник свих грађана, и оних који су гласали за из-

ристио на квалитетан начин, затим приватизације, рационализације, модернизације и побољшања ефикасности државне управе, побољшања услова рада у образовању и здравству, култури и спорту, изражавајући своја очекивања да је пред нама период политичке и економске стабилизације.

На крају сједнице Скупштина општине је изабрала Комисију за прописе од девет чланова: Вукашин Марковић, предсједник, Далибор Антониоли, Горан Орлић, Илија Медиговић, Михаило Каписода, Добринка Ружић, Даринка Недовић, Радивоје Асановић и Татјана Франовић, чланови.

В.М. Станишић

ОДБОРНИЦИ

Нови сазив Скупштине општине Будва има 32 одборника, 19 са изборне листе „Да живимо боље - Мило Ђукановић и Светозар Маровић”, 11 са листе Социјалистичке народне партије и два са листе Либералног савеза Црне Горе.

Одборници у овом скупштинском сазиву су: Иво Арменко, Далибор Антониоли, Бранко Бојковић, Раде Греговић, Владимир Дапчевић, Драган Дулетић, Горан Ђурашевић, Вукашин Зеновић, Душан М. Зец, Илија Б. Кажанегра, Драган Д. Лијешевић, Гојко Јубановић, Миријана Марковић, Слободан Митровић, Срђа Поповић, Ђорђе Приболовић, Нико Радуловић, Љубомир Рађеновић, Владимира Тичић („Да живимо боље - Мило Ђукановић и Светозар Маровић”), Станко Асановић, Станко Гиговић, Никола Кентера, Никола Краповић, Пеко Лијешевић, Блажко Мартиновић, Жарко Миковић, Радо Мицор, Божидар Перешић, Марко Рађеновић, Ђуро К. Рафаиловић (Социјалистичка народна партија), др Петар Зец и Вуко Медин (Либерални савез Црне Горе).

РАДЕ ГРЕГОВИЋ

Предсједник општине Раде Греговић је рођен 16. априла 1952. године. Гимназију је завршио у Бару, а економски факултет у Титограду 1974. године. Ожењен и отац је троје деце.

Био је помоћник директора ООУР „Палас”, секретар Међуопштинске заједнице за послове цијена, предсједник Извршног одбора СО Будва 1982-1986. године, директор Сектора за организацију и развој ХТО „Монтенегротурист”, делегат у Вијећу Скупштине СФРЈ и директор ЈП регионални водовод „Црногорско приморје”.

ЗАХВАЛНА РИЈЕЧ РАДА ГРЕГОВИЋА

ОСНОВНЕ НАЗНАКЕ

Захваљујем на указаним повјерењу и избору. Посебно захваљујем ООДПС-а Будва и коалиционим партнерима који су ме предложили на ову функцију, као и одборницима Либералног савеза који су подржали мој избор. Истовремено захваљујем и онима који су били уздржани у вези предлога за мој избор, цијенећи да је моја обавеза да као предсједник општине заступам интересе свих грађана Будве.

Поред стварања ових услова да се оствари пуно заједништво на рjeшавању свих питања од општег интереса за Општину ваља напоменути да простор и уређење простора свакако представља најсложеније питање и основни развојни ресурс и потенцијал за будућност. Њега ваља промишљеном урбанистичком политиком заштити од нараслих негативних утицаја и девастација.

Такође је неспорно да се мора обезбиједити јачање правне државе и владавине права, превасходно кроз стварање рационалне, модерне и савремене државне управе.

Кроз рад и активности органа државне управе треба дати максималну

подршку основној привредној активности на нашем подручју, тј. туристичкој привреди, која ће се наћи у убрзаном процесу приватизације, а која очекује подршка мора бити дата кроз реализацију пројекта из области основне инфраструктуре и пројекта који су од посебног значаја за квалитет живота наших грађана.

Нужну пажњу посветићемо рјешавању проблема из области предшколског, основног и средњег образовања, као и активностима које грађанима обезбеђују висок ниво примарне здравствене заштите, свакако, у оквиру могућности којима наша општина може подржати ове пројекате који су у републичкој ингеренцији.

Грађећи квалитетну туристичку понуду неће се заборавити ни развој културе, спорта и физичке културе, а у оквиру реланих могућности које обезбеђује наша кадровска популациона и финансијска основа.

Ово су биле основне назнаке, цијеним да ћemo знати и моћи да се кроз успјешно рјешавање ових питања наш град окрене ка развоју и просперитету.

ИЗБОРИ '98.

ПРЕДСТАВНИЦИ ПОЛИТИЧКИХ СТРАНКА О ПРОТЕКЛИМ ИЗБОРИМА

РАЗЛИЧИТИ УСПЈЕСИ И - ОЦЈЕНЕ

Како оцењујете резултате парламентарних избора, да ли су они за вас (не)очекивани, како оцењујете изборни резултат ваше партије, имате ли примједби на изборе у целини - ова питања су „Приморске новине“ поставила представницима политичких партија које су учествовале на изборима за општинске одборнике. Овим наш лист заокружује свој допринос ванредним парламентарним изборима '98. године који су обиљежили и овај и претходна два броја листа.

**ПЕРО БАЈКОВИЋ
(ДЕМОКРАТСКА ПАРТИЈА
СОЦИЈАЛИСТА):**

- Прије свега, дугујемо захвалност свим грађанима општине Будва који су гласали за заједничку листу „Да живимо боље“ - Мило Ђукановић

**ДРАГАН ЛИЈЕШЕВИЋ
(НАРОДНА СТРАНКА):**

тичке инфраструктуре било је за очекivati да изборни савез „Да живимо боље“ уједиљivo побијedi. Добар економски програм и изборна платформа у којој су своје мјесто нашли припадници свих народа и конфесија, омогућili су да већina схвати да је најбоље гласati за изборни савез „Да живимо боље“. Резултати избора су очekivani, mi нијесмо iznenađeni, јер smo znali da ћe mnogi iz Народне странке, који су након пуча остали на другој страни, datti глас нама и изборном савезу „Да живимо боље“. Zahvaljujemo свима који су гласали за Народну странку, а на сам ток изборa nemamo никакvih primjedbi.

**ДАЛИБОР АНТОНИОЛИ
(СОЦИЈАЛДЕМОКРАТСКА
ПАРТИЈА):**

пустило бирачко тијело. А оно их је напустило из њима добро познатих разлога и због грешака које су сами починили, а онда је непоштено оптуживati било kогa другог ван себе. У политичкој борби и изборној трци све је допушteno, или за све требa имati мјеру, a тогa сви морајti бити свјесni. На sam ток изборa mi nemamo никакvih primjedbi, добро smo se pripremili, rezultat je poznat, почeli smo da ostvarujemo vlast i очekujemo stabilitet pravnog, političkog i ekonomskog života.

СТАНКО АСАНОВИЋ (СОЦИЈАЛИСТИЧКА НАРОДНА ПАРТИЈА):

- У датим околностима mi smo задовољni rezultatom izbora, imajući u виду sve пресије које су вршили државни органи na грађane општине и гласаче. Пресије, прије свега државне безбијednosti koja se ogledala u праћењу активности СНП, прислушкивању телефона, претресу станова наших активиста (обично u касним ноћним satima), bez prisustva svjedoka i bez записника, што je су-протно закону o krvичnom postupku). Било је и неколико случајева upotrebe физичке сile prema нашим чланovima који су лијepili propagandni materijal. Полицијa nije reagovala ni na naše pismo povodom postupka Dušana Marovića, a nadležni organi, koliko je na-ma poznato, niјесu предузeli niјedu mjeru. U сред-ствимa javnog informisanja u Црној Гори предност je имала коалицијa, a u Budvi je bilo неколико krшењa pravila o predstavljanju političkih stranaka (напримjer: go-stovanje Zorana Ђinjića na Radio-Budvi).

Уочi изборa обећano je 500 lokacija za привремene objekte лицима којa he их добiti aко побијedi

ДРАГАН МАРКОВИЋ (ЛИБЕРАЛНИ САВЕЗ ЦРНЕ ГORE):

Протекли избори su били поштени i фер реченица je koja se не skida sa државних i такозваних независних медијa. Либерални савез bi na то до-đao da су ti изборi bili поштени, taman onoliko koliko su navedeni mediјi независni. Како mogu biti поштeni изборi, ako je u predizbornoj kampanji, како tvrdi OEBC, владајuћa stranka imala 88% televizijskog predstavljanja, dok je ЛСЦГ bio zaступljen samo sa 0,3% TV времена. У исто vrijeđe владaјuћa stranka ДПС са svojim catedilima je imala u svojim рукama тајne i javne државne fondove, тајnu i javnu полицијu, дупле гласачke листићe, државne возне паркове, зависно-независne медијe... Na drugoj strani СНП je sve ovo imalo - ali из Beograda.

Na локалном нивоу тајna policija ДПС je имала широк маневarski простор. Грађани se могу присjetiti предизборne atmosferе u будванским кафанама, na покајањима,

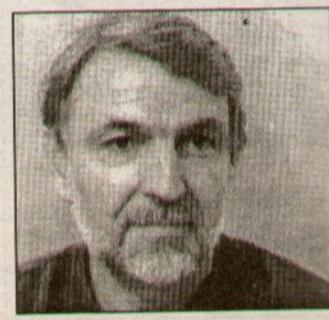

**ВЛАДИСЛАВ ПЛАМЕНАЦ
(СРПСКА НАРОДНА СТРАНКА):**

Ови избори niјесu израз интереса грађана Budve, јer су побијedili они који су довeli Budvu do свега ovoga, do ove урбанистично-просторне katastrofe, koja na kraju rezultira kao pri-vredna katastrofa развоja Budve.

Budvom se управља једним даљinskim управљачем који drжи само један човјек (a tako je bilo i do sada), a шta ћe tek biti poslije ove „велике демократске победе“. Што se u Budvi dogodilo сви добро знајu, све је, u stvari, срећeno прије самог гласањa. Понижавајuћa je za sve нас она фарса са спрјевом. Bio јe то обрачun двијe фракцијe једне исте u свему превазиђене партијe, којe су имале апсолутни monopol над бирачи-ma.

Dobili smo најнеповољнијu демократску структуру, односno једнопartijsku владu. Искрено da кажем, mislio sam da ћe општинска vlast u Budvi poslije ovih izbora biti viшestra-nacka i demokratska, jer Budvi ne пристојi ово што je izabrala. Mi smo realno очekivali, при оваквој ne-

повољној поларизацијi, два одборничка mјesta. Mi smo bili i остали досљedni, niјесмо објали кућне правове, а за коришћењe оних других mјera (полицијe, суда, raznih присила, злоупотреба медијa...) niti smo bili u mogućnosti, niti bi to користили da smo владајuћa stranka.

Na kraju, meni лично као свештеничком sinu, a i mojoj stranici koja se једина залажe за пуно признањe Srpske православne цркве, тешко пада чинjenica da сe u ovom slučaju Црква одре-кla традиционалне неутралности i да је Владика Цетињски сугериса преко цркvenih одборa, позивајuћi сe i na Patrijarka Павла, da сe vjerници опреди-jele за једну od двијe političke опцијe којe су, u stvari, подијелиle Црну Goru.

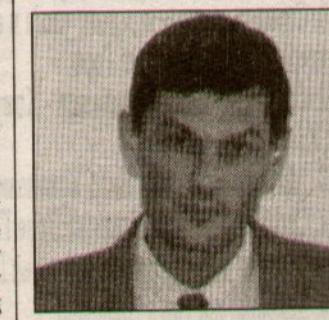
РАЈКО КУЗМАН (СРПСКА РАДИКАЛНА СТРАНКА „ДР ВОЈИСЛАВ ШЕШЕЉ“):

Општински одбор Срpske radikalne stranke „Dr Bojislav Šešelj“ smatra da su proteklimajski izbori bili недемократски, због тога што се читав период предизборне кампање одвијao u kraju nенормалним условима. Владајuћi DPS јe преко својe ТВЦГ и штамpe, сијућi неистине, створio takvo stanje u Crnoj Gori da bi, aко они не побијede, дошло do gрађanskog rata i do тогa da bi Crna Gora izgubila svoju државност.

Svi државни органи su били под непосредном контролom владајuћe DPS, тако да су путem istih vršili nevrijemljivi pritisak na бираче Crne Gore. Prijetjama, уцјенama i осталим методама, stvorili su strah kod грађana takо da сe не може говорити o демократским

изборимa. Na sam dan изборa, гласањe i prebrojavaњe гласова јe било коректно с мањим неправилностимa koje niјесu toliko uticalе na коначni rezultat.

Што сe тичe резултата којe постигла CPC „Dr Bojislav Šešelj“ можемо да кажемо da они не одговарајu и не одражавајu ja-чинu stranke u Crnoj Gori, jer су сe бирачи одлучiva-li, praktično, измеđu два чovjeka, односno двијe strane.

ГОРАН ОРЛИЋ, ПРЕДСЈЕДНИК ОПШТИНСКЕ ИЗБОРНЕ КОМИСИЈЕ:

Протекli ванредni парламентarni изbori su спроведeni u складu са Законом, резултати su званично објављени и то су прихватile све политичke stranke i савези који су учествovali na изборima u нашoj општини. Na rad Opштинске изборне комисијe i бирачкиh одборa na 16 бирачкиh mјesta niјe било никакvих званичних primjedbi, што потврђујe

da su изборi спроведeni законito.

Припремио:
V. M. Stanišić

**ИЗБОРИ ЗА ОДБОРНИКЕ У СКУПШТИНИ
ОПШТИНЕ БУДВА 1990. - 1998.**

	1990.	1992.	1996.	1998.
Број бирача по списку	8.208	8.794	9.595	10.270
Гласало бирача	6.140	6.139	6.474	8.241
Процент изласка на изборе	74,80	69,81	67,47	80,24

**СТРУКТУРА СКУПШТИНЕ ОПШТИНЕ БУДВА
1990.-1998.**

НАЗИВ ЛИСТЕ	БРОЈ ГЛАСОВА И ОДБОРНИКА			
	1990.	1992.	1996.	1998.
Савез комуниста	4.101	28		
Народна странка	1.048	7	832	5
Савез реформских снага	758	5		
Демократска партија социјалиста			3.065	18
Либерални савез			4.128	24
Независни кандидати			633	3
Српска радикална странка			576	3
Народна слога			424	2
Да живимо боље				1.565
Социјалистичка народна партија				4.509
Укупно одборника				19
				2.563
				11
				32

**ИЗБОРНЕ ЛИСТЕ И БРОЈ МАНДАТА У СКУПШТИНИ
РЕПУБЛИКЕ ЦРНЕ ГОРЕ**

1. „Да живимо боље - Мило Ђукановић	42
2. Социјалистичка народна партија Црне Горе (Момир Булатовић)	29
3. Либерални савез Црне Горе	5
4. Демократски савез у Црној Гори - Мехмед Бардхи	1
5. Демократска унија Албанаца	1

**РЕЗУЛТАТИ ИЗБОРА ЗА ПОСЛАНИКЕ
У СКУПШТИНИ РЕПУБЛИКЕ ЦРНЕ ГОРЕ**

1. Либерални савез Црне Горе - Славко Перовић	21.612
2. Српска радикална странка „др Војислав Шешељ“	4.060
3. „За српство“	1.299
4. Српска народна радикална странка Црне Горе - Милика-Чеко Ђачевић	761
5. Југословенска левица у Црној Гори - Јованка Мијановић	345
6. Демократски савез у Црној Гори - Мехмед Бардхи	5.425
7. „Листа удруженih Бошњака - Муслимана“	419
8. Странка природног закона Црне Горе	611
9. Социјалистичка народна партија Црне Горе (Момир Булатовић)	123.957
10. Српска народна странка - др Божидар Ђојовић	6.606
11. Странка заштите штедних улога и социјалне сигурности грађана Црне Горе	199
12. Савез комуниста Југославије - Комунисти Црне Горе (СКЈ-КЦР)	1.885
13. „Да живимо боље - Мило Ђукановић“	170.080
14. Странка девизних штедиша Црне Горе	371
15. Странка демократске акције Црне Горе (СДА)	1.966
16. Демократска унија Албанаца	3.529
17. Партија људског пута	195

**РЕЗУЛТАТИ ИЗБОРА ЗА ОДБОРНИКЕ У СКУПШТИНИ
ОПШТИНЕ БУДВА ПО БИРАЧКИМ МЈЕСТИМА**

НАЗИВ ЛИСТЕ	БИРАЧКО МЈЕСТО																УКУПНО ГЛАСОВА	%
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16		
1. Либерални савез Црне Горе - Славко Перовић	17	38	29	48	2	44	76	73	59	56	9	27	48	44	58	44	672	8,15
2. Социјалистичка народна партија Црне Горе - Јанко Љијешевић	69	184	174	296	57	145	128	166	205	208	111	151	202	170	176	121	2.563	31,10
3. „Да живимо боље - Мило Ђукановић и Светозар Јовановић“	166	289	333	356	40	264	316	332	413	356	179	260	350	298	355	202	4.509	54,71
4. Српска народна странка др Божидар Ђојовић	2	6	22	20	0	16	13	14	13	25	12	9	11	18	19	11	211	2,56
5. Српска радикална странка др Војислав Шешељ	1	7	3	19	1	11	6	9	16	18	15	12	11	12	8	5	154	1,87
УКУПНО ВАЖЕВИХ ЛИСТИЋА	255	524	561	739	100	480	539	594	706	663	326	459	622	542	616	383	8.109	98,40
НЕВАЖЕВИ ЛИСТИЋИ	10	13	12	14	2	6	12	10	2	6	3	12	9	7	8	6	132	1,60
УКУПНО ГЛАСАЛО БИРАЧА	265	537	573	753	102	486	551	604	708	669	329	471	631	549	624	389	8.241	
БРОЈ БИРАЧА ПО СПИСКУ	321	629	678	930	106	625	661	787	892	824	382	559	809	750	816	501	10.270	
ПРОЦЕНТА ИЗЛАСКА НА ИЗБОРЕ	82,55	85,37	84,51	80,97	96,23	77,76	83,36	76,75	79,37	81,12	86,13	84,26	80,00	73,20	76,47	77,64	80,24	

**РЕЗУЛТАТИ ИЗБОРА ЗА ПОСЛАНИКЕ У СКУПШТИНИ РЕПУБЛИКЕ ЦРНЕ ГОРЕ
У ОПШТИНИ БУДВА ПО БИРАЧКИМ МЈЕСТИМА**

НАЗИВ ЛИСТЕ	БИРАЧКО МЈЕСТО																УКУПНО ГЛАСОВА	%
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16		
1. Либерални савез Црне Горе - Славко Перовић	11	35	27	47	2	36	67	66	52	54	8	24	38	42	51	39	599	7,27
2. Српска радикална странка др Војислав Шешељ	2	3	4	19	2	6	4	6	10	13	12	12	4	8	4	2	111	1,35
3. „За српство“	2	2	3	1	1	0	0	2	4	1	2	0	2	2	1	1	24	0,29
4. Српска народна радикална странка Црне Горе - Чеко Ђачевић	1	2	2	0	0	4	1	0	1	1	1	2	2	0	0	0	10	0,12
5. Југословенска левица у Црној Гори - Јованка Мијановић	0	0	1	1	0	0	0	0	1	0	5	0	1	1	0	0	1	0,01
6. Демократски савез у Црној Гори - Мехмед Бардхи	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	0,04
7. Листа удруженih Бошњака - Муслимана	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	1	16	0,19
8. Странка природног закона																		

АКТУЕЛНОСТИ

ПОЧЕЛА ТУРИСТИЧКА СЕЗОНА

Министар туризма у Влади РЦГ Иво Арменко, директор ТОЦГ Велибор Золак и генерални директор ХТП „Будванска ривијера“ Ђорђије Приболовић, разговарали са туристичким новинарима

СЕЗОНА ПРИПРЕМЉЕНА, РЕЗУЛТАТИ-НЕИЗВЈЕСНИ

- Неповољна девизно-монетарна политика, визе, и ситуација на Косову угрожавају очекиване резултате од туристичке сезоне
- Нови туристички спот о Црној Гори
- Ускоро Удружење туристичких новинара Црне Горе

У Будви је 19. јуна одржан састанак Иницијативног одбора за формирање Удружења туристичких новинара Црне Горе који је имао два дијела-договор о активностима на изради докумената и одржавању оснивачке скупштине Удружења туристичких новинара Црне Горе и конференцију за штампу на којој су новинарима Говорили Иво Арменко, министар туризма у Влади Републике Црне Горе, Велибор Золак, директор Туристичке организације Црне Горе, и Ђорђије Приболовић, генерални директор ХТП „Будванска ривијера“.

- Озбиљно смо се припремили за овогодишњу туристичку сезону и на домаћем и на иностранном тржишту, реализовали смо програм пропагандних активности, на страном тржишту је уговорено 100 одсто више капацитета него прошле године, долазе нам њемачки туристи посредством ТУИ-а и Некермана, општина и Јавно предузеће за управљање морским добром су уложили знатно више средстава у припрему сезоне него ранијих година, али све то није гаранција да ће сезона бити успјешна рекао је Иво Арменко, истичући да криза на Косову и Метохији негативно утиче и да ће због тога иностранни туристички промет бити испод очекиваног. Домаћи туристи, с друге стране, неће изостати и очекује се да ће их бити више него лане.

Министар Арменко је повољно оцјенио политичку цијена туристичких предузећа и њихове пропагандне наступе, као и активности министарства туризма, Туристичке организације Црне Горе и црногорске авиокомпаније „Монтенегроерлајнс“, што је све допринијело поправљању црногорског туристичког рејтинга. Но, с друге стране, све те напоре отежава неповољна девизно-монетарна политика и да туризам неприхватљиви је у финансијском режиму.

- Туристичка организација Црне Горе је организовала боравак више студијских група и новинара, учествовала на сајмовима у земљи и иностранству, али резултати тих и осталих активности биће умањени због ситуације на Косову и због бизног режима-рекао је Велибор Золак напомијући да је, за разлику од осталих иностраних тржишта, у Словенији добра продаја капацитета и интересовање за љетовање у Црној Гори. - Поред промотивних, Туристичка организација Црне Горе има доста издавачких планова и активности. Урађен је нови туристички спот о Црној Гори, али у овом тренутку нема новца за његово издавање. Планира се издавање монографије о Црној Гори коју ће радити италијанска издавачка кућа „Монтадори“, и низ других активности, које су, ипак, лимитиране средствима јер је за информативно-пропагандну дјелат-

ност ове године планирано само милион и по њемачких марака.

Велибор Золак је нагласио значај манифестација као што су Фестивал међитурске пјесме, Градтеатар, Про бич сокер, Европско првенство у спортском риболову, које ће Туристичка организација подржати и помоći.

Генерални директор ХТП „Будванска ривијера“ Ђорђије Приболовић је обавијестио новинаре да је у овом предузећу у првих пет мјесеци остварено 58 хиљада ноћења (од чега двије хиљаде страних), што је за 30 одсто више него у истом периоду прошле године. Током јуна у објектима овог предузећа борави дневно двоструко више гостију него у прошлогодишњем истом мјесецу.

И овог љета у хотелима „Будванске ривијере“ биће више домаћих него иностраних туриста, а међу странимима ће опет предњачити Руси, Чеси, Словаци, Украјинци, Израелци...

Али, истакао је Приболовић, посебно охрабрује дојазак гостију у аранжманима ТУИ-а и Некермана, што значи и повратак на најзначајније западноевропско тржиште.

У наставку састанка туристички новинари су се договорили да оснивачку скupштину свог удружења одрже до краја јуна, а у припремама ће им помоћи и Републички секретаријат за информације.

В.М. Станишић

АКТУЕЛНОСТИ

ДОГОДИЛО СЕ ИЗМЕЂУ ДВА БРОЈА

АМЕРИКАНЦИ УЛАЖУ У ЦРНУ ГОРУ

На Светом Стефану је 15. јуна одржана Конференција америчко-југословенског пословног савјета, посвећена изучавању могућности улагања у Црну Гору на бази њених природних ресурса, постојећег привредног потенцијала и интереса америчке привреде.

Дванаесточлану америчку делегацију предводили су Чон Скенлан, бивши амерички амбасадор у Југославији и председник Америчко-југословенског пословног савјета, и Милан Панић, председник компаније АЈСИЕН- Галеника из Лос Анђелеса.

Америчке госте су представници Црне Горе упознали са природним ресурсима и потенцијалима наше Републике, као и старателским опредељењима.

Председник Привредне коморе Црне Горе Владимира Вукмировић и директор Републичке агенције за преструктуирање и страна улагања Бранко Јујовић нагласили су да ове разговоре сматрају веома значајним јер нормативна регулатива, укупан амбијент и начин приватизације, сигурно ће подстаки америчке привреднике да улажу у Црну Гору.

Председник коморе АЈСИЕН, господин Милан Панић је упознао америчке

колеге са својим искуством, када је ријеч о улагању капитала у Црну Гору, истакавши да нема ризика о том послу. Зато је позвао чланове америчке делегације да улажу капитал јер за то, како је рекао, постоје занимљиви пројекти. Он је предложио оснивање заједничког америчко-југословенског фонда који би се бавио почетним финансирањем.

Аташе америчке амбасаде у Београду и секретар за економска питања Грег Бартон је рекао, да у Црној Гори постоји одлучност за спровођење реформи које ће Влада САД и даље помагати, пошто су те ферорме значајне, како за стабилност Југославије, тако и цијелог региона. Управо због тих реформи Црна Гора је изузета из најновијег пакета санкција према СР Југославији - рекао је господин Бартон и нагласио да ће амерички капитал сигурно наћи интерес у Црној Гори.

Учесници Конференције Америчко-југословенског пословног савјета су са Светом Стефаном упутили препоруку Стјет Департменту о генералном изузетку Црне Горе из пакета најновијих санкција према Југославији, узрокованих због догађаја на Косову.

САВЈЕТОВАЊЕ КРИВИЧАРА ЈУГОСЛАВИЈЕ

У хотелу „Александар“ у Будви, од 3. до 6. јуна одржано је југословенско савјетовање правника - кривичара на тему Утврђивање чињеничног стања, изрицање и извршење кривичних санкција.

На скупу, чији је организатор Институт за криминолошка и социолошка истраживања из Београда, присуствовало је око 800 судија, јавних тужилаца, адвоката, судских вјештаца, универзитетских професора, управника казнено-поправних дома, представника министарства правде и унутрашњих послова из СР Југославије и Републике Српске.

Уводну ријеч имао је др Добривоје Радовановић, директор Института за социолошка истраживања у Београду, а учеснике скупа поздравили су: министар правде у Влади Црне Горе.

Црне Горе проф. др Слободан Благојевић, Драган Јанковић, министар правде Србије, проф. др Петко Чанчар, министар правде Републике Српске, а у име града домаћина Вукашин Марковић, секретар СО Будве.

- Ако хоћемо да имамо европски квалитет живота, дужни смо да имамо и европски однос према стварању и остваривању права и његовом поштовању - рекао је, поздрављајући присутие, проф. др Слободан Благојевић, министар правде у Влади Црне Горе.

Током савјетовања је наплашено, да кривични предмети имају приоритет у раду југословенског правосуђа, а њихов број је у сталном порасту. Такође је указано на потребу ефикаснијег кривичног поступка, и на плану ажуности, и на пољу квалитета.

МЕНАЏМЕНТ У ЗДРАВСТВУ

У организацији Европског центра за мир и развој Универзитета Јединица са сједиштем у Београду, од 1. до 6. јуна, на Светом Стефану је одржана међународна мјеђународна љетња школа „Менаџмент у здравству“.

Школу је похађало педесет директора и здравствених установа из Црне Горе и Србије, љекара, правника, економиста и других посленика у области здравства и управљања у здравству, као и један број еминентних

свјетских и југословенских експерата из области здравственог менаџмента.

Директор школе је био проф. др Ђорђе Јаковљевић, специјални савјетник Европског центра за мир и развој, а председник савјета школе др Војин Шуловић, директор медицинских и биомедицинских студија тог центра.

Наставу су изводили чланови међународног експертског тима, а по следњег дана школе, одржана је панел дискусија.

ЈУГОСЛОВЕНСКИ ФИЗИЧАРИ У БЕЧИЋИМА

У хотелу „Монтенегро“ у Бечићима, од 29. до 31. маја, одржано је тридесетчетврто југословенско такмичење ученика основних и средњих школа из физике које је отворио Драган Куйовић, министар просвете и науке у Влади Републике Црне Горе.

Организатори такмичења били су Југословенско друштво физичара и Друштво математичара и физичара Црне Горе, а присуствовало је око 300 ученика из Црне Горе, Србије и Републике Српске.

Горе.

Организатори такмичења били су Југословенско друштво физичара и Друштво математичара и физичара Црне Горе, а присуствовало је око 300 ученика из Црне Горе, Србије и Републике Српске.

На овом научном скупу било је присуто 60 истакнутих стручњака, од којих око 30 из иностранства.

НУКЛЕАРНИ ФИЗИЧАРИ НА СВЕТОМ СТЕФАНУ

Од 27. до 30. маја на Светом Стефану је одржана Међународна конференција нуклеарних физичара у организацији Института за нуклеарне

науке у Винчи код Београда.

На овом научном скупу било је присуто 60 истакнутих стручњака, од којих око 30 из иностранства.

ПЕДИЈАТРИЈСКА ШКОЛА

У хотелу „Ас“ у Перазићија Долу, од 1. до 7. јуна, одржана је Југословенска педијатријска школа која је окупила, као предаваче, врхунска имена југословенске медицине, најимењења педијатрима, специјализантима педијатрије и медицинским сестрама.

Организатор школе било је Удружење педијатара Југославије и Европски це-

нтар за мир и развој унiverziteta Јединица са сједиштем у Београду, као и УНИЦЕФ, а било је присуто 300 полазника.

Нови законски прописи о здравственој заштити дјече и омладине, интензивна њега новорођеног дјетета, клиничка фармакологија и педијатрија, адолосцентна медицина, неке су од тема скупа.

ДОБРИ РЕЗУЛТАТИ

У хотелу „Могрен“ 27. маја је одржана редовна годишња скупштина акционарског друштва „Житопромет“ из Службе највећег производија брашна чији је већински власник компанија „Меркур“ из Будве.

На скупштини је речено да ово предузеће биљежи стални пораст резултата.

За ову годину, како је наплашено, предвиђено је по-

већање производње за 20 одсто, док ће добит бити повећана 3 пута.

Изражен је интерес свих акционара и већинског власника компаније „Меркур“ да највећи дио оствареног профита у будућем треба улагати у даљи развој предузећа да би било још конкурентније на домаћем и иностраном тржишту.

ОСВЕШТАНА ЗАШТИТИЦА БУДВЕ

Поводом славе цркве Свете Тројице у Старом граду, у организацији црквене општине и Кола српских сељака, митрополит црногорско-приморски господин Амфилохије, 6. јуна је освештана икона (мозаик) Мајке Божије. Икона представља заштитницу града Будве и послије педесет година поново је враћена изнад главних врата у Старом граду.

Митрополит Амфилохије је освештала и икону Свете

Тројице изнад улазних врата истоимене цркве у Старом граду и одржао духовно предавање на тему „Света Тројица - Бог љубави“. Служио је и јутарњу заупокојену литургију поводом Духовних задушница у цркви Светог Архангела Михаила у Будви.

Мјешовити црквени хор „Свети Јевстатије Превлачаки“ из Будве, под управом Мирјане Пајовић, одржао је духовни концерт.

БУДВА НА ИНТЕРНЕТУ

Званична презентација општине Будва, коју је израдила агенција Аљумарк из Будве са дизајнерском екипом Тритон, постављена је у понедељак 23. јуна на Интернету Црна Гора под адресом www.tnt.yu. На преко 30 страна, посвећених презентације могу добити све значајне информације о Будви, Петровцу, Милочеру и Светом Стефану. Стране: Географија, Историја, Туризам, Култура Спорт као и Инфо доносе, сликом и ријечу, примјерено овом медију о Будви. Град театар, Медитерански музички фестивал, као и презентација музејских збирки, имају своје место на овој презентацији.

Будва на Њебу ажурира једном седмичној најновијим вијестима из живота општине. Ускоро ће презентација Будве бити освјежена аудио и видео записима, као и могућношћу праћења програма Радио Будве. На страницама Будве могу се читати најновији текстови из Приморских новина. Телевизија Будве је већ представљена уз програм који ће се ускоро наћи на ЊЕБ-у. У току је израда презентације Будве на енглеском језику. Сви заинтересовани оглашавачи моћи ће своје произведе и услуге да рекламирају путем банера на презентацији Будве, као и линкот до њихове властите презентације.

Презентација Будве је још један значајан сегмент информисања у служби туристичке пропаганде као и излaska у свијет где већ постоји преко 100 милиона корисника Интернета, а чији се број свакодневно повећава.

Г. Ј.

У НЕКОЛИКО РЕДОВА

• Од 27. до 30. маја у граду - хотелу „Свети Стефан“, одржана је Међународна конференција нуклеарних физичара, у организацији Института за нуклеарне науке у Винчи.

• Од 29. до 31. маја, у хотелу „Монтенегро“ у Бечићима, одржано је тридесетчетврто југословенско такмичење ученика основних и средњих школа из физике које је отворио Драган Куйовић, министар просвете и науке у Влади Републике Црне Горе.

• Међународна конференција о транзицији у централним и источнеоврштским земљама, са посебним освртом на Црну Гору, одржана је од 1. до 6. јуна у хотелу „Краљићи-плажа“ у Милочеру.

• Од 1. до 5. јуна грађани који живе у насељима на височинама зонама у Будви и Бечићима били су без воде. Проблем је решен упакотом доаставом дуга јавног предузећа „Водовод“ „Електропривреде“ Црне Горе, послије чега је на водоводни систем прикључено извориште „Подгорска врела“ одакле се, током јетре, Будванска ривијера углавном снабдијева водом.

• У хотелу „Монтенегро“ у Бечићима, од 2. до 7. јуна, одржан је други међународни скуп мреже против лудског насиља у организацији СОС телефона за жене и дјецу - жртве насиља из Подгорице. Приступало је 70 ученика из Црне Горе, Србије, Хрватске, Македоније, Босне и Херцеговине и једног броја ученика из иностранства.

• Трећи сусрет радника нафтне привреде Југославије којима је присуствовало око 800 ученика, одржани је у хотелу „Авале“ Четврто савјетовање југословенских правника под називом „Будвански правнички дан“ о актуелним питањима југословенског судског, радионог и управног законодавства.

Удружење правника СРЈ је одржало и изборни конференцију на којој је за председника поново избран академик проф. др Слободан Петровић, а за генералног секретара проф. др Стеван Лилић. За новог главног и одговорног уредника часописа „Архив“ за правне и друштвене науке“ изабран је проф. др Павле Николић.

• Једанаесто југословенско савјетовање економиста одржано је од 10. до 12. јуна у хотелу „Маестрал“. Савјетовање је, како је истакао председник Савеза економиста Југославије и председник организационог одбора проф. др Небојша Савић, имало за циљ да упути посреду југословенској јавности да је потребно да југословенској привреди

• На 14. јуна у хотелу „Сплендид“ у Бечићима, учествовало је 120 стручњака из Југославије, Републике Српске, Македоније и Грчке, а највише ријечи било је о фармацевтској индустрији и анти

ИНТЕРВЈУ „ПРИМОРСКИХ НОВИНА“

СЛИКАР СЛОБОДАН СЛОВИНИЋ, В.Д. ДИРЕКТОРА ЈУ „МУЗЕЈИ, ГАЛЕРИЈА, БИБЛИОТЕКА“:

ТАКВА ЈЕ СУДИНА КУЛТУРЕ

- Господине Словинићу, вршите дужност директора ЈУ „Музеји, галерија, библиотека“ нешто више од мјесец дана. Да ли сте за то вријеме реално сагледали све проблеме у којима се налази ова важна институција културе од које се са правом много очекује?

- Више од десет година имао сам статус слободног самосталног умјетника, значи сједио сам у својој кући, пртло, сликао и од умјетnosti живио. То није било лако. Малом броју умјетника то полази за руком - тврд је и горак умјентички хљеб. У то вријеме, управо из „директорске фотеље“, отишао сам у слободњаке, било је то још тврдо самоуправљачко вријеме. Сада, послиje 20 година од земљотреса нема отворен ниједан музеј, изузев „Спомен дома Стефана Митрова Љубише“?

- Тачно је, тако је планирано, то стоји уписано у оснивачном акту, то од нас очекује Управни одбор. И више, од нас то очекују грађани наше општине и не само они: и бројни туристи који нас походе сваког љета који долазе из свих крајева свијета. Морамо се сконцентрирати, напрегнути, да тако буде поново јер туристи и култура су наше „фабрике“, наша „производња“. Без девизног динара нема развоја, нема напретка и надградње. ЈУ „МГБ“ заиста би морала да буде главни носилац и организатор културних функција током читаве године на подручју општине Будва. Међутим, у овим и оваквим условима живота и рада, вјерujem da тако нешто није изводљиво, то би се прије могло назвати прегрштом добрих жеља, тезом, или никако и реалним.

- Јер сваки помак, сваки искорак из просјечности у овим условима морао би се сматрати значајним успјехом. Треба бити мајоничар, еквилибрист, плесач на жици, па успјети у овим тужним и жалосним временима. Култура и умјетности су увијек биле на претпосљедњем мјесту, баш као и у ТВ дневнику. Таква је судбина културе и у многим другим земљама и крајевима свијета, нисмо ми никакав изузетак. То је судбина свих земаља у транзицији, само - био бих срећан да смо се укрцали у тај вагон, заправо био бих пресрећан да нас повуче једна снажна и моћна локомотива. Ми овдје, у Црној Гори, крећемо, велика је шанса пред нама, прилика се не смије испустити, али је композиција предугаčka, успон је, уназад нам пута нема.

- С правом се поносимо културно-историјском прошloшћу Будве. Међутим, већ 20 година, то огромно историјско благо, на коме би нам позавидјели многи градови у свијету, налази се далеко од очију јавности. Како коментари-

послиje 20 година од земљотреса нема отворен ниједан музеј, изузев „Спомен дома Стефана Митрова Љубише“?

- Нажалост, хтјeli mi to или ne, maramo prijazni, Budva, dvadeset godina poslije zemljotresa, i potpune rekonstrukcije Starog grada, sa cjaonom antichkom prošlošću i nепроцјенивим историјским blagom, još nije uspjela da otvori ni jedan muzej, uz časni izuzetak „Spomen doma Stevana Mitrova Žubuše“. Pa i taj spomen dom „stisnut“ je samo u prizemlju piščeve rodne kuće. Kada se, svojevremeno, govorilo u muzeju Stevana Mitrova Žubuše, razmišljalo se o kompletnom objektu. Tada, kao entrijerista, upravo sa velikim istekom u oblasti muzeja, ponudio sam da grijatis uradim projekat entrijera za budući Žubušin muzej i учествujem u izradi programa.

- Ali, kasnije je to zaustalo, odlučeno je da se u Žubušinu rodnu kuću useli, tada gradski, a danas republički, arhivi. Ali organizovati čuvaњe arhivske građe u Starom gradu, u kamenoj vlažnoj kući bez klimatizacije i ostalih услова који pratе ovakve установе, praktično je nemoguće. Zato, najozbiljnije se mora razmišljati o izgradnji novog, условнog objekta za Arhiv, a u ovoj zgradi, што је и најlogičnije, отворити муzej Stevana Mitrova Žubuše и фактички се вратити na почетну ideju. Za sada, budvanski muzeji su samo u razvoju, upravo u prizemlju Žubušine kuće. Ipak, bili bi nеправедни ка да bi казали da се није radi, и ако фактичki још немамо правог muzeja. Nепročješće blago antichke Budve, послиje zemljotresa je poхraњeno, заправо чека да буде izloženo u новом Arheološkom muzeju. Istovremeno, radilo se na prikupljanju eksponata za Etnografski muzej, па ће и тај materijal, nakon restauracije, biti izložen u budućem novom muzeju. Svo vrijeđe radilo se na preventivnoj zaštiti, zajedno sa Republičkim заводом за зашtitu споменика kultture sa Četinja, pokretnog i nepokretnog muzejskog fonda i spomenika kultture sa opštinske Opštinske opštinske

Слободан Словинић:

ганизоване су тематске izložbe, promovisane knjige i monografije, прављени округли столovi, vršen popis i kategorizacija eksponata, и много другог, важног, ali готово невидљивог послса.

- Да ли ћете се и поред свих других планова које имате и које ваља реализовати, залагати да град и општина напакон смогну снаге да ускоро дође до отварања Археолошког музеја, за чијим би античким благом чеснули многи европски градови?

- У праву сте, то је питање свих питања, и одговор свих одговора. Сви заједно морамо да урадимо све што је у најložu moći, чак i više, da u naјskorije vrijeđe otvorimo u Budvi, u Starom gradu, Arheološki muzej, Moramо коначно to благо, добро ste rekli na komе bi nam pozavidjeli mnogi evropski centri, ponovo iznijeti na svjetlost dana, izložiti ga po naјsvremenijim muzeološkim propisima. Коначно ga, poslije toliko godina, показati svijetu, pa i nama, novim generacijama koje stascaju, da буду ponosne градом u коме rastu, zbor znamnenite, значајне историје и традиције нашег kraja. Но и поред свих напора, морамо biti svjesni da значај Budve, историјски и културолошки, прелazi opštinske nivoje, pa i republičke. Stoga, nadam se i vjerujem, Црна Gora ће урадити све да u naјskorije vrijeđe otvorimo vrata našeg novog Arheološkog muzeja.

- Као што видите, више потенцирају значај, него проблеме, који су мање или више свима познати. Нема проблема који су непремostivni, самоako су nam циљevi jasni, a to je u ovom slučaju više него evidentno. Значи, знам да је мој први задатак, најvažniji i најsvetiji - Arheološki muzej! Нема dileme, ali bez jažobziljne pomoci svih relatičnih opštinskih

vlastnih faktora, наша велика жеља i идеја може и даље остати само фикција. Свакако, mi u једном трнеутку, не смијемо заборавити Етнографски муzej који је, гледано кроз тежину проблема које треба решити, много лакше остварљив циљ. Али у том случају, без помоћи која је неопходна, све може остати само нестварени сан. А папир ћemo, заправо, дефинитивно ревидован пројекat Etnografskog музеја који је рађен прије петнаестак година, имати ускoro na столу. Значи, uz punu podršku i pomoć, можемо ускоро отворити и Etnografski муzej који је takože veoma значајан за нашу kraj. Mogemo i imamo i tu svijetu шта da pokazujemo.

- Зграда Модерне галерије је велика и погодна за izlaganje slike i drugih umjetničkih radova, ali је још uviđek neuslovna i nefunkcionalna za zapošljene koji u њoj radi?

- Тачно је, zgrada спољa izgleda i djeđuje moćno, ali u funkciju Модерне галерије uključeni su samo prvi i drugi sprat, dok kompletno приземље користе друга лица. Модерна галерија готово да и нема depoa za svoju umjetnicki fond, нема konzervatorsku laboratoriјu i radiionicu, канцеларијски простор као и многе друге неопходне просторе који морају biti u сastavu једне ovakve institucije. Veoma je apsurdno da istovremeno prostor u prizemљу који је под кровom Модерне галерије користе трећa лица. Izlagacki prostor je prijedno veliki, ali kao i sve primorske kuće, posebno u Starom gradu pun je vlage, ima mnogo otvora (przori, vrata), tako da Галерија faktički niје velikog kapaciteta, заправо ne може da primi prevezme izložbe. U našoj je obavezi da uложimo sav napor da kompletno prizemlje, ako je u

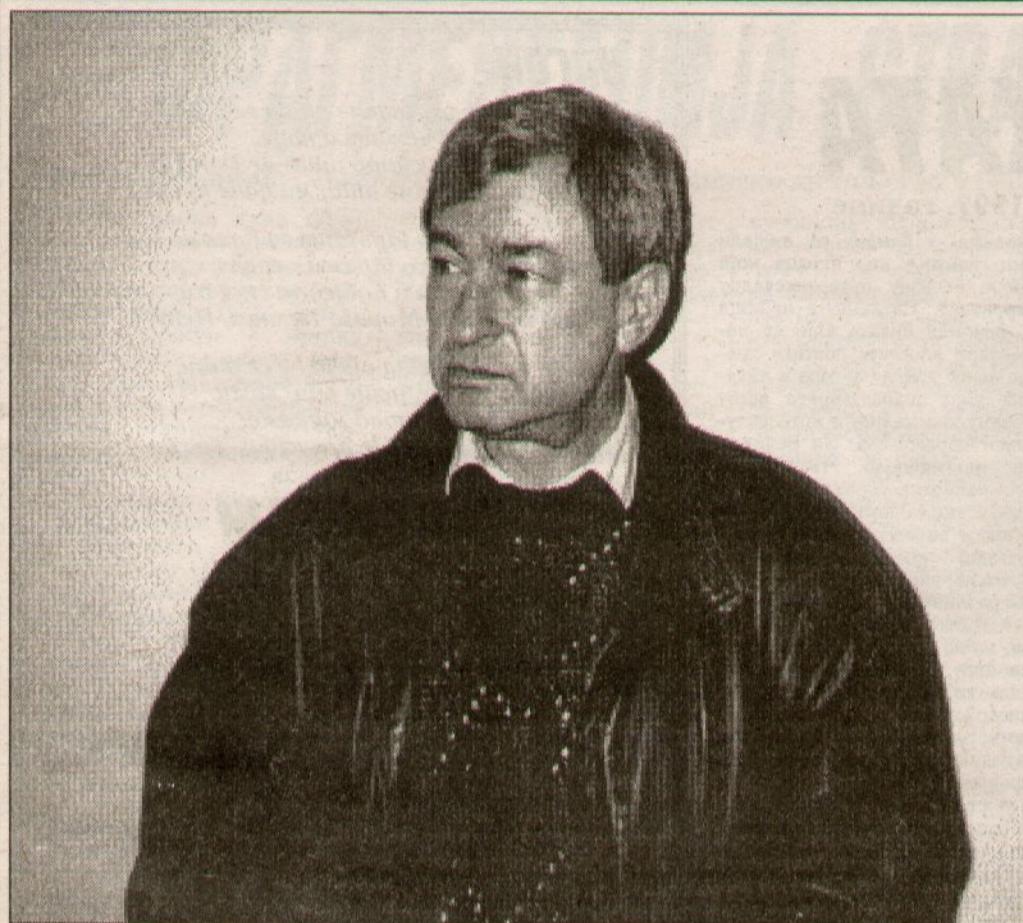
- Jeden od veoma važnih segmenta u okviru naše установe је Библиотека.

- Нажалост,

smještena је u ostanaknom dijelu приземља које је објекat „Zeta filma“. Taj prostor је veoma teško štititi od провале, u њemu је takože veoma teško чувати knjige по предвиđenim прописима, prostor nije pregrađen, нема читаонице ni sale za promocije. Policije za knjige су otvorene и dostupne posjetiocima, knjige je teško чuvati od pozajmljivaca, od временских услова. Ono što је готово чудно Градска библиотека је u tom objektu подстанар. Zapravo svakog мјесеца општина даје значајna средства за nadoknadu коришћењa. Библиотека radi u отежаним просторним условима јер заправо то и није простор за библиотеку. Knjiga se mora poхranjivati i чuvati u specijalnim условима, papir je veoma hidroskopan, истовремено склон брзим oшtećenjima. Zato, bilo bi најбоље da се за потребе Библиотеке izgradi novi objekat, kako је то планом и predviđeno јer u takо novostvorjenim условима, све bi функционисало на најбољи начин.

- Поред очигledno ne-povoljnih prostorijenih услова, проблема сигур-

ИНТЕРВЈУ „ПРИМОРСКИХ НОВИНА“

но имате још. Који су најизраженији?

- Углавном сви проблеми ЈУ „Музеји, галерија и библиотека“ могу се сврстати у три групе, барем како сам то за сада успио да уочим и класфикујем. Као што сте нагласили, просторни проблеми су најизраженији код свих радних

ни рад и функциониса-
ње јавне установе, али
истовремено и на оства-
ривање програмских
дјелатности. Нередован
прилив средстава, недо-
вљна количина готовог
новца, компликована
техника располагања
средствима, све нам то
свакодневно загорчава
живот.

- Господине Словинићу, како у оваквим околностима планирати и реализовати програме и заједнице активности које грађани очекују од ваше установе, очигађам да не знајући све проблеме са којима се сусретавате, а који су прилично сложени?

- Када сам недавно
ступио на ову дужност,
били смо на самом пра-
гу сезоне. Не жељећи да
било што компликујем,
прихватио сам све до-
тада створене програм-
ске обавезе, заправо
планове које су створи-
ле радне јединице, тру-
дићу се да их максимал-
но испоштујем у оквиру
планираних и одобре-
них финансијских сред-
става. Грађани и гости с
правом од нас очекују
пуну ангажованост то-
чком наше позиције. Очи

ком цијеле године. Они и не морају да знају за наше бројне проблеме јер знају да се за културу одваја, а то је довољно да од нас траже максималне програме. Ипак, желио бих да истакнем да мој циљ никада није био квантитативна, већ квалитативна

ван. Зато, ако убудуће не буде довољно средстава, ивићи ћу на мањи, али квалитетнији програм. Мислим да је сврхисходније смањити интензитет, а повећати екстензитет и ниво. Од пуких бројева можемо, формално, сви бити задовољни, а гледано сутички, готово нико. Свакако да врхунски програм имамо.

програми коштају много, али морамо на нашем подручју показивати шта се то ради и ствара у нашој земљи и свијету, презентирати наше културно благо и стваралаштво.

- И поред свега, дио запртаног програма сигурно ћете реализовати до краја године. Репите неке од акција.

- Настојимо да реализујемо, усвојене програме радних јединица до краја сезоне, а ако буде финансијских средстава и до краја године. У модерној галерији у току је самостална изложба слика Љубице Mrкаљ, сликарке која живи и ствара у Паризу, у сарадњи са Народним музејом из Београда. Организоваћемо, постхумно, тематску изложбу слика Миодрага Вујачића Мирског, затим изложбу чланова Удружења ликовних умјетника Црне Горе, изложбу Милорада Бате Михајловића, изложбу слика Никице Раичевића, а за Дан ослобођења Будве планирали смо изложбу чланова УЛУЦГ са наше подручја, затим изложбу слика Надежде Петровић, из Народног музеја у Београду. Свакако, могуће су и неке допуне или измене до краја године, зависно од прилива средстава.

Планирано је, у оквиру „Спомен дома Стефана Митрова Љубише“ издавање зборника са недавно одржаног „Првог међународног симпозијума о књижевном дјелу Стјафана М. Љубише - ново читање“, а након тога организовање књижевне вечери посвећене представљању зборника.

У току је сакупљање
дјела завичајних писаца
Будве. У оквиру веома
скромних излагачких
просторних могућности
„Спомен дома Стефана
М. Љубише“ у току је
изложба „Антички но-
вац - римски период“,
дио поставке фонда Ар-
хеолошког музеја у Бу-
дви, затим је планирана
изложба „Графике Хи-
лјандара“ академског
сликара и графичара
Вељка Михаиловића из
Београда. Слиједи изло-
жба „Из ризнице мана-
стира Праскница“.

књиге и иконе из XVIII и XIX вијека, потом изложба „Народне руко-творине из Боке“ - из Поморског музеја у Котору. Ту је и циклус предавања „Разговори о умјетности“, поводом књиге „Уметност и време“ Милоша Јоветића, „Времекази“ Драгана Мојовића, учесници разговора: Владета Јеротић, Синиша Јелушић, Драган Мојовић. У оквиру Археолошког музеја у току је рад на сређивању документације фонда збирки, контакти са органима у чијој су надлежности проблеми отварања Археолошког музеја, рад на проучавању непокретног споменичког фонда и презентација у медијима, рад на употпуњавању музејског библиотечког фонда. Врши се редован обилазак споменика културе на територији општине, врши се превентивна заштита у сарадњи са Републичким заводом за заштиту споменика културе са Цетињем. У току је и праћење радова на обнови манастира Ставренићи, Подластва, Војнички... У оквиру Етнографског музеја ради се на координацији са Секретаријатом за инвестиције СО Будва и РЗУП-ом из Подгорице, који је у оквиру обавезне ревизије, послије више година, приступио изради обновљеног пројекта ентеријера. У току је рад на комплетирању иоткупу етнографских експоната, а на постојећем фонду биће неопходна озбиљна конзервација. Прикупља се и библиотечки фонд, сређује документација, за право врше се припреме за отварање будућег музеја. У току је праћење стања млина за маслине из VII вијека... Библиотека је планирала, поред редовне дјелатности, и већи број промоција књига и монографија: вече посвећено академику Павлу Мијовићу, постхумно објањене књиге „Цетиње као Феникс“ и „Од Доклеје до Подгорице“, затим представљање књиге Антуна Којовића „Дјела“, представљање издавачке продукције ЦИД-а, најеминентније издавачке куће у Црној Гори, промоцију зборника са научног скупа посвећеног Чеду Вуковићу „Сам собом“, представљање „Црногорске библиографије“ и издавачке продукције Централне народне библиотеке „Ђурђе Црнојевић“ са Цетиња, промоцију књиге Горана Петровића „Опсада цркве светог Спаса“, промоцију књиге Дионисија Миковића... У вријеме фестивала „Град театар“, библиотека ће вршити само своју редовну дјелатност.

стације. Колико је, у таквим околностима, реално очекивати помоћ ишта учинити?

Наша јавна установа везана је потпуно за општину Будва која је наш оснивач и финансијер, која предлаже и бира Управни одбор. Досадашња је пракса да се комплетан рад јавне установе финансира из општинских извора, међутим мислим да је то недовољно и да ће морати да се траже и другачији видови финансирања. Велики се планови и програми не могу правити и реализовати без великих финансијских средстава, а она више нису у општинској каси. За сада немамо других извора, али покушаћемо да радимо и сами. Општина Будва има заиста замашне и веома амбициозне културне, спортивске, научне, рекреативне планове и ја сам на то поносан. Веома сам задовољан што се све то успјешно организује, прије свега фестивал „Град театар“ који је одавно превазишао општинске нивое и границе. У свом будућем раду тражићемо заједничке путеве који нас спајају и прожимају. Ту је и веома атрактивни, популарни, рекламно веома мочан фудбал на плажи. Преко њега Будва и њене љепоте видјеле су многе земље света. Ту је и све популарнији фестивал „Пјесма медитерана“, многе светске звијезде гостују у нашем граду. Истовремено ТВ као мочни медиј у прилици је да покаже свету нашу пјесму, наше природне љепоте. Сvakако, све то скупа тешко је финансирати из општинског буџета, зато се и траже други и много профитабилнији начини финансирања.

- Без рјешавања основних проблема, по- готово оних просторних, а то значи и финансијских и кадровских, може ли се очекивати од ваше установе да буде на висини задатка и утиче на повећање укупне културне понуде у граду?

- Сви заједно, кренули смо у рјешење просторних, виталних, проблема. Онда ће на ред доћи кадровски и неминовно финансијски проблеми. Покренули смо акцију проналажења и обезбеђења слободних простора који би се могли ставити у функцију културе града Будве. Размишљамо о обезбеђењу већег излагачког простора, о слободним отвореним пјацетама за промоције књига, за разговоре о култури и историји нашег краја. Док све то не ставимо у функцију културе тешко да ћемо на овом са-дашњем нивоу, успјети,

да искочимо из просјечности, свјесни да се од нас очекују много већи успјеси и помаци.

- Идеја нам за сада не недостаје, питање је стратегије и начина како да их реализујемо. Поред неминовог, хитног отварања Археолошког и Етнографског музеја, морамо радити да коначно оформимо и музеј Ставана Митрова Љубише. Морамо се вратити нашим сликарским корjenima - браћи Анастасу и Шпиру Бочарићу, Марку Греговићу, стварајући, овде у Будви, њихове значајне збирке. Не смијемо заборавити ни савременике из овог подручја: Стевана Лукетића, Јова Ивановића, а ни умјетнике који су дуго боравили и сликали у Будви: Мила Милуновића, Марка Челебоновића, Фила Филиповића и друге. Све је то наша историја, наш фундамент. Ту је, свакако, сада и наш суграђанин, књижевник академик Чедо Вуковић.

- Мечутим, сигуран
сам, Вас све ове обавезе
неће удаљити од сли-
карства у коме налазите
своје највеће задовољ- .

ство и мир својој души.

- Да прихватим овај посао покренула ме је, као што сам на почетку рекао, истинска, искрена жеља да дио своје енергије уградим у зидине свог родног града. Нисам се лако одрекао статуса слободног умјетника. Био је то веома тежак тренутак, чак не ни тренутак, то је трајало - питao сам се да ли је све то ипак вриједно толико да жртвујем свој статус „слободњака“ јер је, признајем, најслађи и најбољи за сликара. Ипак, ријешио сам да покушам. Заиста има много послава, ујутру сам на послу прије седам, а често и до поноћи, за радним столом. Стисле су ме многе обавезе одједном, али мислим да нисам изгубио ништа од мог умјетничког свијета, па ни од слободе. Имам мање времена да се бавим сликарством и писањем, али се надам да ће га ускоро бити више, заправо док одређене ствари профунационишу како ја то желим и сматрам да треба да буду.

- До избора на ову дужност били сте, као сликар, слободан умјетник. Да ли сте на овај начин изгубили дио свог умјетничког свијета и слободе?

слободе. - Уопште се не бих прихватио ових послова када бих вјеровао да ће ме одвојити од сликарства. Сликарство, а у последње вријеме и писана ријеч, остају мој свакидашњи говор и потреба. Наћи ћу времена да сваког дана својој умјетности посветим ма-кар два до три сата, ка-сније надам се и више. Тачно је, најтеже је ка-да је човјек сам са собом, сам пред собом. У стваралаштву сам уви-јек успијевао да наћем смирај својој души, ши-рокој и пространој, у којој је увијек било мје-ста за све људе добре воље. Разговор водио:

КУЛТУРА И УМЈЕТНОСТ

ПИСЦИ И КЊИГЕ

ОРИГИНАЛ ДУПЛИКАТА

Драган Великић: „Дантеов трг”, Стубови културе, Београд, 1997. године

Праган Великић несумњиво наставља путем који је у нашој књижевности означио Данило Киш. „Кад се једном одреди метод, преостају само варијације”, каже један од ликова у роману. Сродност са Кишевом прозом, готово бисмо могли рећи-дописивање са том прозом, Великић не скрива већ наглашава. На то упућују врло пропознатљиви детаљи који су постали својеврсне одреднице Кишеве прозе: звездака здјелца са слатким на послужавничку, опис мириза, мотив гушчијег перја, „оживљавање” фотографије, помињање „Пешчаника” и одмах затим јунаковог оца који проучава „Нови ред вожње”, збрука Розенбергових језика... Поступак набрајања, „птичија перспектива” приповедача као покушај да се сажме и у моменту опсервира град (што подсећа на чувену „корабљу” у коју би јунак „Пешчаника” да смести свијет, а затим и на енциклопедију као идеалну форму књижевности); мотив магацина који асоцира на Кишово „Складиште”; идеја да је стварност фантастичнија од фикције (зато је, каже један од Великићевих јунака, „неупретрбљива, нимало литерарна”); „кошка” за роман - уз елементе Кишеве биографије-све то чини својеврstan хоммаге Великићевом изабранику. Кишева тема о средњоевропској књижевности, потом о апаратима ових простора, код Великића се може наћи у ономе што представља Истра... Уосталом, нема ни Киш више ексклузивно право на стил и поступак које је засновао - они су напрости постали баштина овог језика и књижевности. Оно што ће Великић учинити, биће у класичном, по-смодернистичком маниру-али комбинација већ опробаних поступака односно се превасходно на оне које је Киш користио. А Кишев поступак који подразумијева „поетичку подлогу” борхесовске прозе, баш као и Андрића, Томаца Мана па и руске авангарде, подразумијева промишљени и несумњиво пропознатљиви однос према проблему књижевне грађе. Због свега тога овај Великићев роман постаје „комбинација комбинације”, како би Ман рекао, луксузан и вјештачки, постaje својеврски александризам.

„Одбацити микроскоп, удаљити се од распукле коже својих несуђених јунака, уронити у властите крвоток, потражити излуђујући детаљ којим ће по-

пут коске препотопске животиње открити читав скелет”, ријечи су једног од ликова, Розенберга, Јеврејина који покушава да напише роман о три писца апаторида-Оту Коранују, Лабуду Ивановићу и Корнелу Бузезу. Без обзира на остале ликове, писац је, боље рећи поетичка свијест, или поетичка самосвијест-заправо „јунак” романа.

Међутим, Великић нас не оставља без приче, која чак има дискретну криминалисичку сјенку. Све нити сабраће се у „прстен” Епилога, у девет предмета (јасна је и алузивна снага овог броја, или „кошки”, у антикварици „Данте”, предмета који чувају трагове живота свих јунака романа, али и трагове једног културног и цивилизациског круга).

Киш као инспирација свакако подразумијева читаву библиотеку као инспирацију - на тај начин је и „Дантеов трг” незамислив без Борхесове метафоре Вавилонске библиотеке. У роману је она присутна у варијацији књижаре („Књижара већ тада постаје простор који садржи све слике и пределе овог света”), а потом као варијација архива.

Један од писаца који је „одредио метод” а чије место није мање значајно од Кишевог је Црњански. Уосталом и та се „кошка” нашла у Епилогу романа. Држач на новине од бамбука, који ће се наћи у антикварици „Данте” некад је припадао ковјеку (а име је непотребно помињати) који га је, враћајући се из сивила и очаја рата, и сјећајући се ровова и лешева Галиције, ставио са бечким новинама на дно свог војничког сандука. И одиста, Великићев роман би се знатним својим дијелом могao одредiti као - суматрастички. Лирики, асоцијативни карактер текста је повремено до те мјере изражен да читалац мора превасходно да се ослони на доживљавање, а не на разумијевање исказа. Уосталом, везе са Црњанским могу се отkrivati на још један начин-имајући у виду „Објашњење Суматре”, односно алузије на ондашња и садашња разочарења (...хиладе и хиладе су разумијевање исказа). Уосталом, елементи од којих у свим читаоцима „настaje” и овај Великићев роман, чији смо „ствараоци”, свако на свој начин.

Конечно, подсјетимо да Дамјан, један од јунака „Дантеовог трга”, пише роман на маргинама књига које као магацински радник у библиотеци издаје. То указује да бисмо сви могли макар једним својим дјелом бити присутни у свим књигама свијета. Дамјан вјерује да је свако „тез ходјајућа колекција копија које све заједно чине један оригинал, оригинал другih верзија, оригинал дупликата, јер оно право, оно што је умножено и извorno, то не постоји... и тако у бескрају у непрегледност конвенција, артетафаката, копија, дупликата и пописа”.

Текст романа тако постаје исказ о другим литературним тек-
стовима- у роману се, видјeli смо, помиње низ писаца који творе посебну интертекстуалну структуру. Наглашена иронија и феномен цитата који су коментари властите поетике траже однос између аутора и читаоца који подразумијева вишу разину књижевног и интелектуалног образовања. Ни Великић не мистификује стваралачки чин-напротив-право је стваралачки чин (а доминантне су монтажа и колаж) „главни јунак” његовог романа. Документи времена, енциклопедијска грађа из различитих области, прецизна топографија градова, тргova, кућa, фасада- све до мрље на зиду, цитати и парафразе, „цитати” из романа који је „написао” јунак романа-све је то оркестрирано особеним „асоцијативним” приповједањем најсроднијим лирском исказу. Не недостаја ни пропознатљива аутобиографска компонента која доприноси илузији истинитости и брисању граница између фикције и стварности. Зато је овај Великићев роман полиморфна и хибридна постмодернистичка „виданица” која насе непrekидно изазива и спроводи постпитивање властитог горизонта очекивања и разумијевања. Можда из тог разлога - вриједи отворити „шкрињу” у којој су стављене „сенке намештаја на дно, одога чипка измишљотина” и све на свој начин пресложити.

Божена Јелушић

1. Флор О'Брајен: Архив из Делчија, роман
2. Антонио Табуки: Мали неспоразуми без велике важности, приче
3. Горан Петровић: Опсада цркве светог Спаса, роман
4. Итало Калвино: Замак укрштених судбина, приче
5. Џон Ле Каре: Панамски кројач, роман
6. Теофил Готје: Приче о сновима, приче
7. Валтер Бенјамин: Једносмјерна улица/Берлинско дjetinstvo, есеји
8. Пол Андерсон: Мождана тлас, СФ-роман
9. Хулио Кортасар: Танго повратка, приче
10. Паоло Коельо: Пета гора, роман

НАЧИТАНИЈЕ
КЊИГЕ БУДВАНСКЕ
БИБЛИОТЕКЕ
У ЈУНУ

1. Флор О'Брајен: Архив из Делчија, роман
2. Антонио Табуки: Мали неспоразуми без велике важности, приче
3. Горан Петровић: Опсада цркве светог Спаса, роман
4. Итало Калвино: Замак укрштених судбина, приче
5. Џон Ле Каре: Панамски кројач, роман
6. Теофил Готје: Приче о сновима, приче
7. Валтер Бенјамин: Једносмјерна улица/Берлинско дjetinstvo, есеји
8. Пол Андерсон: Мождана тлас, СФ-роман
9. Хулио Кортасар: Танго повратка, приче
10. Паоло Коельо: Пета гора, роман

ЧЕДО ВУКОВИЋ: ПИСМА ИЗ БЛИЗИНЕ

Kад зраци замрну, све је сјенка и сјенка све је. Било је што у превагома доба - у земљи Маларији. А што весли житељи: јола им њиве ћог житеља, а јола - мајлом засијана. Тјесени малта им бијаше рогила боле но жито. И био је весеље, из концира и прецишти исијаје најбољију мајлу. Три ђана у недељу неће ништа радиши, а чешери дана славиће своје мајларске празнике.

У оштапој славарији једини невесео - молер Пантић. Окрену-обрни, њејова чешка не воли сиву боју. Али, молери су рођени ћог срећном звијездом. Једнога дана међу данима Пантић добијајуку: зову ћа бойови да украси њихове небеске гвоздене. И бойови обрнуше своје зраке навише и шако се књима вазнесе малер Пантић.

Чешка му ћојија је узвијала ћлавија и хвастаје са љасинске арије. Но, ако смртника мора да захамури ћог и паријама бойова. Нека се ћрабе и шискају према висини, нека илешу и нитрије и нека једни другима оштапају наложнице и боље комадине свијетије и нека сијају сирће у амброзију нимаџија. Но, ћлавни бой стоји му иза леђа и ћрми најжећијом срцом:

- Какве су ми то ћошоране очи? Такве виднице не би водиле ни ћасице ни јужеве, а куд су небеса и људска сјаша шако даје...

Еј, колико се ћај сјакији

лијеје моћи и свемоћи! И молер би радио мајхну божјом чешћом. И сав ћорија од јулује - гајиће један ћушљај некшара, једна зрак ће молићи! Само би да влада земним свијештам - ћо би ћај задовољио. То и ћољко.

- Оштуга ћеш изићи само као владар ћокорних сјени!

А ћамо доље - ни ћакла

ни раја. Пружила се бескрајна ћојана црној... здраво, црнолавој ћијеска. По њему се меко шаласа нешто - ни вјештар, ни ћрах, ни сумайлци.

И ће, ћо ћоме нейольу мирно леже костури - као усмиле, без икакве жеље и ћорива.

И ће, уз сваки костури стоји њејова и њејолика сјенка! Је ли ћасве нейомична или се лелуја у овој омантици?

И ће, чуди се Пантић: свака сјенка шихује у свом сјашу!

Ево је - усјарна и укочена, сјеној као на стражи, а сјенка шака не држи ни койле ни букићињу. До ње се ћојерила сјенка-молитва - обје руке ћрема ненебу ћогијуше. Она се сјенка раскорачила - сва у ћорном зајату, као да ће некоја ћосјећи. И мало даље - да ли заводница или ијрачица - извила се и ћоријери на врховима ћрстима. Пойдејај шако: исјирала се сјенка, ионесена ћокоретом, а исјиружена рука ћозиће и ћоказује ћравац - на јуриши! Она груђа, иако жудно клечи на једном коле-

НАГОН

Порушићу куле саздане од жеље, ћомомићу своја чекања и наје, зайдалићу ваздух сјоро ћито ме ћуши, зауставићу вријеме ћито ми дане краге.

Бићу на почетику ћраћања за болом, ујерићу себе како ћражим срећу, ћлушаћу за циљем и побједом скром, и ојећи на крају: Морам, Незнам, Нећу.

Зидови мој свијета ојећи ће се дући, ојећи сјаше руке, исје очи, лажи, ал сила у мени ћоново ми каже: Иди, Руши, Падај, Не ћосујај, Тражи.

ИСТИНА О ПОЕЗИЈИ

Насиљују је вријеме ћрозе.

Досадило је људима да ћутем, најзлег ћртежеравих и раскалаших сјихова ћрикравију и чувају ћи ћојелега, оно крхко и ћанано јејење.

Завладало је вријеме ћрозе. Природа је заборавила да се ћтра, заводи и никада ћојено не ћакрива. Посадало јој је ћеједно. Свима је ћосијало јејеџно. Као да је ћејност ћосијала сама себи сврха. Реална и ћола. Немаштоваши.

Изгубили су се и моји сјихови. Шта ће ћроза у мојој души?

Сјахују је ћије ћејност.

Сјахују је ћије

КУЛТУРА И УМЈЕТНОСТ

ФРАГМЕНТАЦИЈА СТВАРНОСТИ

Валтер Бењамин: „Једносмјерна улица”; „Берлинско дјетињство”, Београд - „Рад”, 1997. године.

Исте године када објављује своје најзначајније дјело, студију под називом „Поријекло њемачке жалобне игре” 1928, Бењамин публикује и збирку есеја „Једносмјерна улица” као свједочанство о властитом опредјељењу за мисао „историјске актуелности”, за дијалектички материјализам од којег је очекивао да му омогући превладавање јаза између књижевности и дјелања. За разлику од низа истакнутих књижевника и филозофа свога времена са којима је дијелио марксистичко опредјељење, Валтер Бењамин досљедно избегава претенциозни и универзални гест књиге (или „књижурине”), како се често изјашњава), остаје вјеран скромној форми фрагмената, сматрајући да језик тренутку у фрагменту долази до свог пуног изражаваја. А до језика тренутка и непоновљивости Бењамину је било посебностало.

Збирка „Берлинско дјетињство” на извјестан начин представља антитипод „Једносмјерној улици”, у њој се тематизује специфично искуство свијета које дијете стиче у болном процесу индивидуације. Одрастање, како га Бењамин разумијева и описује, одвија се кроз превазилажење тачака спора које дијете има са свијетом: оно одраста, упознаје окружење, покушава да се уклопи, али истовремено оно покушава да сачува свој особени поглед на стварност, онај онеобичавајући који у себи чува отвореност према тајни. Одрастање је процес испуњен меланхолијом и дискретним разочарењем, јер дијете увијек очекује више него што добија - одрастање се на крају препознаје као свијест о властитој немоћи и несавршенству.

Калвина је идентификовала шест вриједности које по његовом мишљењу карактеришу добру књижевност: лакоћу, брзину, тачност, видљивост, многострукост и чврстину, предлажући их, из перспективе сопственог литературног искуства, за нужне узоре и

корективе сваком писању, поготово оном које има уметничких претензија. Читајући књигу Валтера Бењамина немогуће је отети се утиску да су управо наведене вриједности у његовом дјелу на природан и једнотаван начин дошли до своје пуне афирмације. Самим избором фрагмента као форме у којој се изражава, Бењамин истиче свој став да процес уметничког и рефлексивног обликовања треба разумјевати у његовој бескрајној недовршености и увијек отвореној могућности за настављање или нови почетак. Иако је стварао у времену које је било битно обиљежено доминацијом романа у књижевности, а у филозофији снажном потребом да се мисаони проблеми епохе артикулишу у облику система или на његовом трагу, Бењаминова одлука за фрагментарно и есејистичко исказивање може се тумачити и као недвосмислен отпор свакој тотализацији, сваком холизму који за рачун целине нејединствено и непоновљиво. Но, у тој одлуци за фрагмент постоји нешто парадоксално и раздируће чега је овај мислилац био свјестан, али чему није могао умаћи: у Бењаминовом дјелу препознаје се упућеност на тоталитет, првенствено онај теоријске проповијенције, који истине потпуно расвијетљен (или је можда боље рећи да је брижљиво прикрiven) због чега није мање одређујући. Фрагмент је неминовно усмјерен на цјелину чији је он дио или отпадак, којој је супротстављен. А и сама могућност разумијевања фрагмента конституише се управо под претпоставком тоталитета чији је он само пажљиво обликовани исјечак. Присујност тоталитета у Бењаминовом дјелу могуће је идентификовати по рубовима фрагмента, у сфере наговештаја и алузија, у значењу које је често остављено читаоцу да га открије и промисли. Таква поетичка позиција омогућава читаоцу да у

слободно игри домиљања задржи све своје одређености и неодређености, да се препозна и поново изгуби у лавиринту „једносмјерне улице”, а самом аутору отвара простор за иронично и субверзивно разграђивање доминантних књижевних принципа времена у којему живи, што се може разумјети и као стваралачка антиципација литерарног модела који своју потврду стиче посљедњих деценија овог вијека. На једном мјесту анализирајући дјечију опсједнутост свијетом отпадака, Бењамин, чини се упоредо, анализира и поетичке принципе властитог књижевног поступка: „Дјеца су, наиме, посебно склона да траже сва она мјеста, радионице, где се видљиво изводи неки рад на стварима. Осјећају се неодвојivo привучена отпадима који настају приликом зидања, вртног или кућног рада, код кројачких или стolarских послова. У отпадном материјалу она препознају лице које управо њима, само њима, показује свијет ствари. Она отпадке мање користе да би опонашала дјела одраслих него прије да путем њих, захваљујући ономе што успијевају да направе у својој игри, успоставе нови, скоковити однос између сасвим различитих природних материја. Тиме дјеца стварају сопствени свијет ствари, мали свијет у великом”. Помоћу отпадака прикупљених са градилишта, успоставити „нови, скоковити однос” и формирати свијет у којему се чува богатство разноликог - битне су одреднице Бењаминове књижевности. Поново оживјети чистоту дјечијег погледа, учинити га методолошким полазиштем у циљу што јаснијег сагледавања и описа стварности, за Бењамина представља идеал којему вља тежити.

Полиперспективност из које дијете посматра свијет нужно повлачи и говор којим оно тај доживљај свијета артикулише: микрологос који одговара стварности карактерише лакоћа којом се најуспјеш-

шији разара „дух текиће”, прецизност којом се описује и на видјело износи очаравајућа многострукастост односа у свијету, али и сазнање да је пораз ме-изbjежан, да дијете одрасте болно кроз стицање свијести о немоћи, како својој тако и сваког људског бића. Дјечије побуне, стварне или у сновима, откривање свијета у бесконачним штетњама градом, пажљиво регистровање свих промјена у свијету онога који се самооткрива, у Бењаминовом дјелу чворови су у мрежи којом се обухватају сва бића тог микрокосмоса. Тешкоћа настаје онда када дијете сквати да се његов свијет непрестано проширију и да постаје неухватљив, а сазнање и одрастање испловљавају се као патња настала услијед те неухватљивости свијета. Стога се микрокосмос, због немоћности да задовољи дјететов порив за потпуним самосазнањем, претvara у микрохаосе, разбија у фрагменте. А свака се тотализација претvara у чин интелектуалне самообмане. Бењамин истрајава у свијести о немоћи и поразу, одлучан да о томе свједочи без вишке патетике, усклађујући у својим текстовима хумор и меланхолију, два начина одношења према стварности која су човјеку XX вијека још једино остала.

Драган Радуловић

СА ИКОНОСТАСА СВ. НИКОЛЕ У ГРАДИШТУ (1795)

КУЛТУРНА БАШТИНА

ПИШЕ:
ЛJИЈА
БУРАШКОВИЋ

ИКОНОСТАС
МАНАСТИРА ГРАДИШТЕ

Цркве Св. Николе и Св. Саве манастира Градиште у свом ентеријеру на иконостасним преградама чувају вриједна примјере иконописног сликарства. Натпис који се налази на једној од престоних икона иконостаса цркве Св. Николе нам открива да је рађен године 1795. руком „много грешног“ зографа Василија Рафаиловића, једног од највећих сликара-иконописаца чуvene бококортецке сликарске породице Димитријевић-Рафаиловић. Овај иконостас је настao за вријеме игумана Максима Зановића, а цркви га је даровао капетан Стјепо Марков Грговић, док се за прилогника крста са Распећем који се налази на истом иконостасу везује име Ђура Грговића. Иконостас је уobicajeno симетричан, већ има, под црквеним царским дверима на којима су представљене Благовијести, и бочна врата која на супротној страни немају пандан. Светитељ представљен на овим вратима је Архијел Михаило који у једној руци држи мач, а у другој бебу у повоју, симбол људске душе. Између царских двери и ових бочних врата налази се престона икона са представом Богородице на престолу. Овај, на престоним иконама иконостаса често примјењиван, иконографски тип Богородице, у овом случају је окружен с шеснаест медаљона унутар којих су представљени пророци. На супротној страни, десно од царских двери, налази се престона икона са представом Девица с Христом на Богородицом и Св. Јованом. Ова престона икона је окружена с дванаест квадратних поља у којима су представљени апостоли. У доњем дијелу икона представљени су ликови шест стојећих фигура светитеља, међу којима најзапаженији на ријетко иконографскојјестетици. Ликовно дјело Николе Аспиотија представља занимљив вид прелаза византијске иконе у религиозну слику западњачког проповедништва које је, на жалост, до данас остало недовољно проучено и валоризован.

Из средине XIX вијека, односно 1864. године потиче иконостас који је из цркве Св. Саве урадио грчки иконописац Никола Аспиоти. Аспиоти је у наше крајеве дошао из Крафа, а својим сликарским стилом, који је највећим делом подјељен на једног првог и другог претходника, узимајући као образце иконе из грчке иконописне школе. Аспиотијев иконостас је најпознатије дело је иконостаса у цркви Св. Николе манастира Прашкића који датира из 1863. године. Стилски Аспиоти одржава необарок и класицистичке тенденције покушавајући да их усклађи са строгим правилима византијске естетике. Ликовно дјело Николе Аспиотија представља занимљив вид прелаза византијске иконе у религиозну слику западњачког проповедништва које је, на жалост, до данас остало недовољно проучено и валоризован.

Поред икона које се налазе на овим иконостасима у Манастиру на Градишту се налази и икона са Христом (рад В. Рафаиловића) који датира из 1863. године. Стилски Аспиоти одржава необарок и класицистичке тенденције покушавајући да их усклађи са строгим правилима византијске естетике. Ликовно дјело Николе Аспиотија представља занимљив вид прелаза византијске иконе у религиозну слику западњачког проповедништва које је, на жалост, до данас остало недовољно проучено и валоризован.

Између икона које се налазе на овим иконостасима у Манастиру на Градишту се налази и икона са Христом (рад В. Рафаиловића) који датира из 1863. године. Стилски Аспиоти одржава необарок и класицистичке тенденције покушавајући да их усклађи са строгим правилима византијске естетике. Ликовно дјело Николе Аспиотија представља занимљив вид прелаза византијске иконе у религиозну слику западњачког проповедништва које је, на жалост, до данас остало недовољно проучено и валоризован.

Између икона које се налазе на овим иконостасима у Манастиру на Градишту се налази и икона са Христом (рад В. Рафаиловића) који датира из 1863. године. Стилски Аспиоти одржава необарок и класицистичке тенденције покушавајући да их усклађи са строгим правилима византијске естетике. Ликовно дјело Николе Аспиотија представља занимљив вид прелаза византијске иконе у религиозну слику западњачког проповедништва које је, на жалост, до данас остало недовољно проучено и валоризован.

Између икона које се налазе на овим иконостасима у Манастиру на Градишту се налази и икона са Христом (рад В. Рафаиловића) који датира из 1863. године. Стилски Аспиоти одржава необарок и класицистичке тенденције покушавајући да их усклађи са строгим правилима византијске естетике. Ликовно дјело Николе Аспиотија представља занимљив вид прелаза византијске иконе у религиозну слику западњачког проповедништва које је, на жалост, до данас остало недовољно проучено и валоризован.

Између икона које се налазе на овим иконостасима у Манастиру на Градишту се налази и икона са Христом (рад В. Рафаиловића) који датира из 1863. године. Стилски Аспиоти одржава необарок и класицистичке тенденције покушавајући да их усклађи са строгим правилима византијске естетике. Ликовно дјело Николе Аспиотија представља занимљив вид прелаза византијске иконе у религиозну слику западњачког проповедништва које је, на жалост, до данас остало недовољно проучено и валоризован.

Између икона које се налазе на овим иконостасима у Манастиру на Градишту се налази и икона са Христом (рад В. Рафаиловића) који датира из 1863. године. Стилски Аспиоти одржава необарок и класицистичке тенденције покушавајући да их усклађи са строгим правилима византијске естетике. Ликовно дјело Николе Аспиотија представља занимљив вид прелаза византијске иконе у религиозну слику западњачког проповедништва које је, на жалост, до данас остало недовољно проучено и валоризован.

Између икона које се налазе на овим иконостасима у Манастиру на Градишту се налази и икона са Христом (рад В. Рафаиловића) који датира из 1863. године. Стилски Аспиоти одржава необарок и класицистичке тенденције покушавајући да их усклађи са строгим правилима византијске естетике. Ликовно дјело Николе Аспиотија представља занимљив вид прелаза византијске иконе у религиозну слику западњачког проповедништва које је, на жалост, до данас остало недовољно проучено и валоризован.

Између икона које се налазе на овим иконостасима у Манастиру на Градишту се налази и икона са Христом (рад В. Рафаиловића) који датира из 1863. године. Стилски Аспиоти одржава необарок и класицистичке тенденције покушавајући да их усклађи са строгим правилима византијске естетике. Ликовно дјело Николе Аспиотија представља занимљив вид прелаза византијске иконе у религиозну слику западњачког проповедништва које је, на жалост, до данас остало недовољно проучено и валоризован.

Између икона које се налазе на овим иконостасима у Манастиру на Градишту се налази и икона са Христом (рад В. Рафаиловића) који датира из 1863. године. Стилски Аспиоти одржава необарок и класицистичке тенденције покушавајући да их усклађи са строгим правилима византијске естетике. Ликовно дјело Николе Аспиотија представља занимљив вид прелаза византијске иконе у религиозну слику западњачког проповедништва које је, на жалост, до данас остало недовољно проучено и валоризован.

Између икона које се налазе на овим иконостас

КУЛТУРА И УМЈЕТНОСТ

ИЗЛОЖБЕ

ИЗМИШЉЕНИ СВЈЕТОВИ

•Изложба Слика Љубице Мркаљ у модерној галерији

Негде у сферама реалног и имагинарног открива нам потпуно нову, до сада навидљиву стварност сликарски рукопис Љубице Мркаљ. При сусрету са њеним сликама, одмах нам скреће пажњу, како истичке критичар, „храброст умјетнице да у времену које глификају фрагментарност, сумњу и немоћ, постави себи у задатак виртуозност старих мајстора као предуслов без којег се не може, тематску универзалност ренесансног типа и, назад, умјетнички помак, не само као индивидуални печат, него као нова рјешења ваздашњих сликарских проблема“.

А проблем истрајати пра-

своје умјеће вјештог ствараоца, надахнутог јаким емоцијама. Рафинираним сензибилитетом њене слике су попут серије „Бијела жива природа“ надожене магијом, тајanstvenoшћу и мистицизмом. По цијелој површини разасути су плодови чију судбину пажњиво прати као и њихов однос, распоред, игре сјенки и све то потврђује да се у процесу лаганог већења, труљења развија чудновата драматургија. Отуда се на овим сликама плодовима пријужују предмети који су изгубили своју употребну вриједност постајући ода изчезлим цивилизацијама. Тако су настале: „Романска бијела жива природа“, „Хелени-

Љубица Мркаљ

тио је стваралачку личност сликарке Љубице Мркаљ. Одмах по завршетку Академије ликовних умјетности у Београду, у класи професора Младена Србинoviћа, 1971. године одлучила је да попут многих прије ње, оде у Париз где живи и данас. Почиње да гради своју сликарску „авантуру“ која се застинава на свијетлој и тамној страни духа, традиционалном и савременом, на сну и јави. Великом изложбом слика и цртежа у ваљевској Модерној галерији најављује на изјестан начин свој повратак земљи у којој је рођена, за коју је и била свих ових година везана, да би изложбом „Хипносов печат“ у Павиљону „Цвијета Зузорић“ у Београду у потпуности скренула пажњу ликовне публике и критике. Већи дио те изложбе могли су да погледају и љубитељи ликовне умјетности нашег града. Презентацијом од педесет уља на платну, насталих у временском периоду од тридесет година, представила нам је у будванској Модерној галерији прави ликовни ужитак.

Међу изложеним сликама издвајају се цилуси „Бијела жива природа“, „Ониријски предјели“ као и дјела настала у знак сјећања на ренесансне мајсторе попут Микеланђела, на којима је јасно уткала

Драгана Ивановић

ИЗЛОЖБА ЈОВАНА ИВАНОВИЋА

Изложбом слика и цртежа Јована Ивановића, 1. јула у 23.30 часова у галерији „Санта Марија“, отвориће се изложбени програм овогодишњег фестивала „Град-театар“.

ДУБОРЕЗ ИГОРА ПЕСОЦКОГ

На VII међународној туристичкој берзи одржаној од 22. до 26. априла ове године на Јадранском сајму у Будви, бројни учесници и посјетиоци су имали прилику да виде ликовно умјеће Игора Песоцког.

Тајна дуборезног стваралаштва Игора Песоцког, истовремено, представља тешко објашњиву тајну изненада пројављеном умјетничком таленту. Поријеклом Естонац, Песоцки данас живи и ствара у Горици код Даниловграда. Но, што је то условило изненадну почетак његовог стваралачког огледања, шта је то било толико јако, те имало мора да одвоји овог младог човјека (1962.) од редовног послса у области електро-енергетике и упути га ка загонетним пољима умјетности. Није лако одговорити на ово питање, посебно, јер се особена умјетност Песоцког не може подвести под вид почетничког аматеризма, или под било којим самоуке наине. А, нарочито, није лако појмити да само двије уникатне године стоје иза необично дуборезне умјетности овог ријетко обдареног ликовног ствараоца.

Посебно је тешко скватљиво на који начин умјетник успијева да „претопи“ технику класичног иконописа у дуборез, дакле, у технику која јасно тежи ка трећој димензији, а да истовремено, не поремети основни дубински смисао који садржи ликовна представа иконе, претпостављања традиционалним правилима византијске православне естетике. Остаје да, ма колико збуњени напреџај појављеним талентом, прокоментаришемо оно што је пред нама, иако, мора се признати, на изјестан начин заустављени страхом пристеклим од чинjenице да се управо на најдекватнији начин пред нама указује огледања тајна умјетничког стварања.

Умјетност Игора Песоцког као да конституираје своју властиту вриједност. Било је ријеч о иконопису или религиозним композицијама, полазишина основа умјетничке инспирације Песоцког базирана је на интуитивном избору одређеног ли-

ковног предлошка. А предлощи су иконописне копије карактеристичних ликова светитеља наше и опште хришћанске историје (Св Петка, Св. Петар Цетињски, Св. Василије Острошки, Св. Никола, Св. Димитрије и сл), или религиозне композиције, углавном, графичке илustrације Густава Дореа из „Библијске историје“ Димитрија Соколова (Скидање са крста, Разговор Христа са Никодимом, Разговор Христа са Самарянком, Стичање буре на Галилејском језеру и др.). У складу са тематским избором, кристалише се посебан феномен садржан у умјећу Песоцког да исти лик, односно суштински израз са виђене слике-иконе, пренесе на фон слике урађене дуборезнim техником. Песоцки успијева да у не типичној, рељефној техници оствари суштину откривања унапријед датог Светог лица - Пралика. Дакле, управо резбарењем, „скidaњem“ различитих слојева дрвета, умјетник обликује априроно постојећи запис „запис духовне реалности“ отјелотворен у материји. Или, како наводи Леонид Успенски: „Помоћу материјалних средстава, која су видљива телесним очима, икона представља божајску лепоту и славу. Стога Оци кажу да је икона света и да је достојна поштовања јер преноси обожено станове свог праљика и носи његово име, и зато је благодат, својствена свом праљику“. А изабрана материја је не случајно дрво, као симбол крста, животног трајања, бесмртности, јединства неба и земље, надљудске мудрости.

Као у случају музике или поезије, нека мистериозна сила, уткана и унутар појма ликовне умјетности, тјера руку Игора Песоцког да на дахнуто ствара своје дуборезне иконе и композиције одлазећи са руке овог умјетника у остварени умјетнички продукт, да у дрвету даље живи, будећи у посматрачу, сваки пут наново, осјећај немогућег, надахнутог, вјечито живог, потресно смјелог, обавијеног тајном. Луција Ђурашковић

РАЗЛИЧИТО ГЛЕДАЊЕ СВИЈЕТА

Ликовни програм будванске Модерне галерије, у другој половини маја мјесеца, протека је у знаку изложбе умјетника београдске школе: Милена Ничеје Јефтić Костић, Ањелка Ђојовић и Ђорђија Џрчићевића. Завршили су Академију ликовних и примјених умјетности најављени најави у сликама француског мајстора преводећи га на свој савремени начин. Чувени лик „Мезетина“ из Метрополитен музеја постаје само полазиште за већи број слика чији садржај постаје детаљ попут: лица, усне, очи, руке или пак усне овог омиљеног Ђатовог јунака. Свака слика и детаљ на слици је плод видног задовољства, романтике, оптимизма испуњеног спомними свјетlostи, жестине колорита који обилује јарким црвеним бојама - симболима живота и уживања. Видна употреба богато украсених рамова, који постају саставни дио слике умјетника објашњава ријечима: „Потребе за украсом и златом не треба се стидети јер су то елементи који његујем у ликовном изразу, не само као парапразу или метаморфозу садржаја, већ и као ону обичну људску потребу за лијепим, естетизованим облицима, који од ликовног предмета праве малу љупку ствар, пријемчиву оку, али и драгу у руци“.

Скулptурама, рађеним у временском периоду 1992.-1997. године, представио се умјетник Ђорђије Џрчићевић, родом из Примице. Са тридесетак теракота мањег формата стиче се утицај да су његови циклуси попут Тотема из Радовог потока неисцрпни и да се његова радозналост преображава у неку врсту полемике са посматрачем. Исто се дејава и са оних асоцијативно представљених фигурама урађеним по узору на паганске и митске представе.

Поред чврсте наративности и мистичности коју носе његове скулptуре осјећа се нешто што излази ван домена вајарства. То је присуство боје: плава, црна, bijela која негде у потпуности само акцентовано прекрива површину тракоте јер како је истакнуто: „Џрчићевић је духом истраживача настојао да разази и разуме материјал, његове особености и могућности у поступку обраде. У том погледу припадаје дјелу који је доказао да је један од првих који је уважао естетску вредност скулpture“.

МЕДИТЕРАНСКИ МУЗИЧКИ ФЕСТИВАЛ „БУДВА 98.“

„ЗЛАТНА ЈЕДРА“
ЛЕОНТИНИ,
ЧИБИЈУ
И МИМИ КАРАЦИЋУ

Најбоља медитеранска пјесма на „Медитеранском музичком фестивалу Будва 98“, одржаном од 19. до 21. јуна, је „Анка Которанка“, за коју је музику и текст написао Милутин Поповић-Захар, аранжман Слободан Марковић, а извели је Владимира Савчић-Чоби и Мима Карадић. Најбоља је пјесма највећа је „Далеко“, аутор текста и музике Леонтина Вукомановић, у аранжману Зорана Радетића и извођача Леонтина. Њима су припала награде фестивала „златна једра“ и по 20 хиљада динара. Тако је одлучио жири фестивала: Боле Бошковић, Даринка Ристовић, Станко Терзић, Иван Тасић, Нино Радуловић, Витко Радомировић и Драган Ковачевић. Жири града Будве је најљепшу приморску пјесму је изабрао композицију Тончија Петровића „Вјетар и море“, коју је извела Светлана Раичковић, а најграђа је, такође, 20 хиљада динара.

Награде за најбоље интерпретације добили су Јан Плестењак и Тања Јовићевић, а за аранжман Саша Тамићић. За његовање медитеранског звука на савремени начин међународно удружење музичких фестивала ФИДОФ је наградило Јелька Јоксимовића за композицију „Пјесма сирена“. Исти аутор је добио и награду Савеза композитора Југославије. Генерални спонзор фестивала „Вектра“ је побједница Владимира Савчић-Чобију и Мими Карадићу додијелила посебну награду - мото-скутер.

Ово је резиме VII Медитеранског музичког фестивала Будва 98. на којему је ове године изведен 32 композиције у избору умјетничког директора фестивала Корнелија-Бете Ковача. И ове године организатор фестивала је београдска „Комуна“ а директор „Будве 98.“ Макса Ђатовић.

По традицији фестивал је имао запажене госте. Концерте су одржали Здравко Чолић и популарна италијанска пјевачица Ивана Спања, а треће вечери фестивала организована је модна ревија италијанске куће „Итиере“. П.Н.

Леонтина, Чоби и Мима

РЕКЛИ СУ

„Нијесам се надала побједи, јер је било дosta добрих и квалитетних композиција. Ово није само моја награда него и аранжера Зорана Радетића који је најзаслужнији за мој успех. Четврти пут наступам на овој фестивалу који је најквалитетнији у Југославији и, надам се, учествоваћу и идуће године“. (Леонтина Вукомановић)

„Веома сам задовољан што сам побиједио на једном фестивалу послије толико година. Захвалан сам Мими Карадићу што је наступио са мном и што смо тако направили комбинацију која је побиједила. Ово ми је трећи наступ на будванском фестивалу и испало је по оној народној - без треће нема среће“. (Владимир Савчић-Чоби)

„Очекивао сам да ће овај фестивал бити квалитетнији него претходни, и то се остварило. Посебно се то односи на вечер медитеранске пјесме на којему је било неколико квалитетних композиција. Одлуку о наградама донио је жири, а чини ми се да је пресудило што пјесма „Анка Которанка“ имала духовит текст, и што је Леонтина Вукомановић имала изврстан сценски наступ“. (Корнелије-Бата Ковач)

„Организатори су учинили све како би коначно створили музички догађај који је, макар по визуелном доживљају, раван онима у Европи. Пренос овог фестивала је истовремено и први велики посао за будванску телевизију“. (Станко Црнобрња, редитељ ТВ преноса)

ИЗЛОЖБА ЈОВАНА ИВАНОВИЋА

КУЛТУРА И УМЈЕТНОСТ

КЊИЖЕВНЕ МАНИФЕСТАЦИЈЕ

ОКРУГЛИ СТО
О ЧЕДУ ВУКОВИЋУ

У организацији међурепубличке заједнице за културно-просветну дјелатност из Пљевља и Матичне библиотеке „Вук Карапић“ из Пријепоља, у Пријепољу су 19.20. јуна 1998. одржане традиционални, двадесет трећи књижевни сусрети под називом „Слово са Лима“. Организатори су се потрудили да дводневни програм и овогодишњих сусрета буде разноврстан и садржајан.

Првог дана сусрета, домаћини су за све учеснике и госте организовали посјету манастиру Милешева. Исте вечери је одржан пјесничко вече „Слово са Лима“.

Други дан књижевних сусрета протекао је у знаку пријеподневног рада окружног стола који је ове године посвећен књижевном дјелу академика Чеда Вуковића. У пријатном амбијенту салона хотела „Милешева“, почео је рад окружног стола у којем су учествовали: академик Радомир В. Ивановић, проф. др

Миодраг Радовић, проф. др. Слободан Калезић, др. Радисав Џуверовић, мр. Зора Јесировић, мр. Исак Капачина и Јован Љуштановић. На крају се организаторима, домаћинима, научним и културним радницима обратио академик Чедо Вуковић, изражавајући радост што се овогодишња, програмом веома богата манифестација, одржала у знаку младих, талентованих аутора и захвалност што су његовом дјелу посветили овогодишњи окружни сто.

Домаћин је изразио жељу ЗА ПЛОДНИЈОМ САРАДЊОМ са ЈУ Споменом дом „Режевићи“. Као први вид те сарадње матична библиотека „Вук Карапић“ из Пријепоља поклониће библиотеки спомен дома „Режевићи“ комплет од 100 књига. Међурепубличка заједница за културно-просветну дјелатност из Пљевља спонзориса издавање првог кола сабраних дјела Чеда Вуковића.

Оливера Франовић

НАГРАДЕ

БРАНИСЛАВА ЛИЈЕШЕВИЋ
НАЈБОЉИ ПОЗОРИШНИ
МЕНАЏЕР ЈУГОСЛАВИЈЕ

Добитник овогодишње награде „Никола Петровић Пеца“ која се додељује најбољем позоришном менаџеру у Југославији, је Бранислава Лијешевић, директор фестивала Град театар. Одлуку о награди доноје жири: Јован Ђирилов, Љубомор-Муци Драшчић и Дејан Мијач. У образложењу се, између осталог, истиче да је Бранислава Лијешевић, за осам година колико се налази на челу Града театра, „изоштреним укусом и смислом за оно што је истински позоришно, водила културну мисију сценских умјетности, без компромиса према свemu комерцијалном и јефтином у театру“.

К.Н.

Бранислава Лијешевић

КОНФЕРЕНЦИЈА ЗА НОВИНАРЕ
У ЈУ „МУЗЕЈИ, ГАЛЕРИЈА И
БИБЛИОТЕКА“ПОБОЉШАТИ
УСЛОВЕ

У јавној установи „Музеј, галерија и библиотека“ 4. јуна је организована конференција за новинаре на којој је вршилац дужности директора Слободан Словинић говорио о дјелатностима, плановима и проблемима у раду ове установе.

Јавна установа „Музеј, галерија и библиотека“ треба, према основној замисли, да буде главни носилац културних функција током цијеле године, али у садашњим условима, рекао је Словинић, она то тешко може бити.

- Од музеја активиран је само „Љубишин дом“, етнографски муzej није довршен, археолошки муzej чека да се реше имовинско-правни проблеми, Модерна галерија ради у неодговарајућим условима (влага), библиотека је смештена у неадекватном и закупљеном простору, тако да све то отежава остваривање функција ове јавне установе - рекао је Слободан Словинић инагласио да би се општина у наредном периоду требала више ангажовати на рješavanju тих проблема. - Ако општина истински жељи етнографски муzej морала би најхитније да донесе одлуку о инвестиционом улагању у овај објекат како би се етнографски муzej отворио ове или почетком идуће године. Општина, такође, мора да најхитнији ефикасно реши имовинско-правне проблеме ако жели да се ускоро отвори археолошки муzej. Ту постоје и инвестиције обавезе које подразумијевају конзервацију експоната, запослење новог стручног кадра и стварање техничко-технолошких услова за нормалан рад једног ovakvog, svjetskog interesantnog музеја. Неопходна су нова улагања у адаптацију простора Модерне галерије и санацију читавог објекта. Несхватљиво је да приземље објекта користе други власници, а да Модерна галерија нема канцеларијског простора, десе слика и скulptura, конзерваторску радионицу, лабораторију, копирницу и штампарiju. Општина мора да хитно нађе rješenje и за Библиотеку, можда и градњом новог објекта, мада је и веома неуobičajen spoj библиотеке са муzejima и гalerijom.

Поред неповољних просторних услова, присутни су и кадровски проблеми - недостају кустоси, етнografi, arхеologи. Намјештај и опрема су стari, tehnika nedovoljna, јавna уstanova nemala ni возило, a потребna su dva. Средства одобрена finansijskim planom su minimalna, lichen dohoći veoma niski, tako da se u tim условима, po priječima Словинићa, umjesto oствarivanja funkcija ЈУ „Музеј, галерија и библиотека“, може очekivati samo pukko prekvijavanje.

В.М.С.

XII ФЕСТИВАЛ „ГРАД-ТЕАТАР“ ПОЧИЊЕ 1. ЈУЛА

ЧЕТИРИ ПРЕМИЈЕРЕ

Дванаести фестивал Град-театар, који се ове године одржава под мотом „Свијет је позориште смијешо...“ (Његов у писму Димитрију Владисављевићу), почеће 1. јула уличним театром - представом „Етно циркус“ у режији Ање Сушића и Дардана Михаиловића коју ће бе извести београдска група Torpedo. Затим слиједи изложба слика и пртежа Јована Ивановића, концерт за два бубњара и удараљке, и програм „Од концерта до хепенинга“ у коме ће учествовати више глумаца и пјевача.

Овогодишњи програм је веома разноврstan, а директор фестивала Бранислава Лијешевић издава четири премијере: продук-

цију „Каролина Нојбер“ у режији Никите Миливојевића, ауторски пројекат Радмиле Војводић „Монтенегрини“, који је копродукција с Црногорским народним позориштем, „Леонс и Лена“ у режији Дејана Мијача, копродукција с Југословенским драмским позориштем, и „Чај с цијанидом“, копродукција с Народним позориштем из Београда. У драмском дијелу Града-театра, осим пуно ноивих остварења, публика ће видjeti и „Сан љетње ноћи“, „Декамерон дан радије“, „Јерму“ и „Бановић Страхињу“, фестивалске продукције и копродукције које су претпрошле и прошле године обиљежиле Град-театар.

Љубица Мркаљ:

Ева и Лилиш, уље на платну

РАДИО

ПРОГРАМ РАДИО БУДВЕ

ПОНЕДЈЕЉАК

- 7.55 ГЕНЕРАЛНА ШПИЦА
- 8.00 ВИЈЕСТИ
- 8.10 НАЈАВА ПРОГРАМА
- 8.20 ВРЕМЕНСКА ПРОГНОЗА, ИЗВJEШТАЈ АМС ЦГУЈУ
- 8.45 СЕРВИСНЕ ИНФОРМАЦИЈЕ
- 9.00 МАЛИ ОГЛАСИ
- 9.05 КЛАСИЧНА/ИНСТРУМЕНТАЛНА МУЗИКА
- 9.30 „ШТО ШТАМПА ШТАМПА“
- 10.00 - ВИЈЕСТИ
- 10.10 - ГОСТ ПРОГРАМА
- 11.00 - МАЛИ ОГЛАСИ
- 11.30 СЕРВИСНЕ ИНФОРМАЦИЈЕ
- 12.00 - ВИЈЕСТИ
- 13.00 - ВИЈЕСТИ
- 13.30 - КУЛТУРНИ МАГАЗИН
- 14.00 - ТРАГОДИЈА КУЛТУРНЕ ПРОШЛОСТИ БУДВЕ
- 15.00 - ВИЈЕСТИ
- 16.00 - ОГЛАСИ
- 16.05 СПОРТСКА РАЗГЛЕДНИЦА
- 17.00 - ВИЈЕСТИ
- 18.30 БУДВАНСКА ХРОНИКА
- 18.00 ОГЛАСИ
- 19.00 - ВИЈЕСТИ
- 19.15 - МАЛИ ОГЛАСИ
- 19.20 ОДЈАВА ПРОГРАМА
- 19.25 САТЕЛИТСКИ ПРОГРАМ

ПЕТАК

- 7.55 - ГЕНЕРАЛНА ШПИЦА
- 8.00 - ВИЈЕСТИ
- 8.10 - НАЈАВА ПРОГРАМА
- 8.20 - ВРЕМЕНСКА ПРОГНОЗА, ИЗВJEШТАЈ АМС ЦГУЈУ
- 8.45 - СЕРВИСНЕ ИНФОРМАЦИЈЕ
- 9.00 - МАЛИ ОГЛАСИ
- 9.05 - КЛАСИЧНА/ИНСТРУМЕНТАЛНА МУЗИКА
- 9.30 - „ШТО ШТАМПА ШТАМПА“
- 9.45 - ПИЈАЧНИ БАРОМЕТар
- 10.00 - ВИЈЕСТИ
- 10.10 - ГОСТ ПРОГРАМА
- 11.00 - ОГЛАСИ
- 11.15 - СПОРТСКА РУБРИКА
- 12.00 - ВИЈЕСТИ
- 12.15 - ЗАНИМЉИВОСТИ ИЗ СВИЈЕТА
- 13.00 - ВИЈЕСТИ
- 14.00 - ВОЈАЖ
- 15.00 - ВИЈЕСТИ
- 16.00 - ОГЛАСИ
- 16.05 - СПОРТ И МУЗИКА
- 17.00 - ВИЈЕСТИ
- 17.30 - БУДВАНСКА ХРОНИКА
- 18.00 - ОГЛАСИ
- 18.10 - САЊАРЕЊЕ СПАСТИ
- 19.00 - ВИЈЕСТИ
- 19.15 - ОГЛАСИ
- 19.20 - ОДЈАВА
- 19.25 - САТЕЛИТСКИ ПРОГРАМ

СУБОТА

- 7.55 - ГЕНЕРАЛНА ШПИЦА
- 8.00 - ВИЈЕСТИ
- 8.10 - НАЈАВА ПРОГРАМА
- 8.20 - ВРЕМЕНСКА ПРОГНОЗА, ИЗВJEШТАЈ АМС ЦГУЈУ
- 8.45 - СЕРВИСНЕ ИНФОРМАЦИЈЕ
- 9.00 - ОГЛАСИ
- 9.05 - КЛАСИЧНА/ИНСТРУМЕНТАЛНА МУЗИКА
- 9.30 - „ШТО ШТАМПА ШТАМПА“
- 9.45 - САРАДНИЧКА РУБРИКА
- 10.00 - ВИЈЕСТИ
- 10.10 - ГОСТ ПРОГРАМА
- 11.00 - ОГЛАСИ
- 11.15 - СПОРТСКИ БЛОК
- 12.30 - ЗВЈЕЗДАНИ ТРАЧ
- 13.00 - ВИЈЕСТИ
- 13.30 - ТОП ЛИСТА ДОМАЋЕ МУЗИКЕ ТОП РАВАНЕЛИ
- 15.00 - ВИЈЕСТИ
- 16.00 - ОГЛАСИ
- 16.05 - РАДИО ОРДИНАЦИЈА
- 17.00 - ВИЈЕСТИ
- 17.30 - БУДВАНСКА ХРОНИКА
- 18.00 - ОГЛАСИ
- 18.10 - САЊАРЕЊЕ СПАСТИ
- 19.00 - ВИЈЕСТИ
- 19.15 - ОГЛАСИ
- 19.20 - ОДЈАВА
- 19.25 - САТЕЛИТСКИ ПРОГРАМ

СРИЈЕДА

- 7.55 ГЕНЕРАЛНА ШПИЦА
- 8.00 ВИЈЕСТИ
- 8.10 НАЈАВА ПРОГРАМА
- 8.20 ВРЕМЕНСКА ПРОГНОЗА, ИЗВJEШТАЈ АМС ЦГУЈУ
- 8.45 СЕРВИСНЕ ИНФОРМАЦИЈЕ
- 9.00 МАЛИ ОГЛАСИ
- 9.05 КЛАСИЧНА/ИНСТРУМЕНТАЛНА МУЗИКА
- 9.30 „ШТО ШТАМПА ШТАМПА“
- 9.45 РУБРИКА „СТАРИ ХИТ“
- 10.00 ВИЈЕСТИ
- 10.10 ГОСТ ПРОГРАМА
- 11.00 ОГЛАСИ
- 11.15 СПОРТСКА РУБРИКА
- 11.30 СЕРВИСНЕ ИНФОРМАЦИЈЕ
- 12.00 ВИЈЕСТИ
- 12.05 СПОРТСКА СРИЈЕДА
- 13.00 ВИЈЕСТИ
- 15.00 ВИЈЕСТИ
- 16.00 ОГЛАСИ
- 16.05 МУЗИЧКИ РУЛЕТ
- 17.00 ВИЈЕСТИ
- 17.30 БУДВАНСКА ХРОНИКА
- 18.00 ОГЛАСИ
- 18.05 ДОМАЋИ ЕВЕРГРИН
- 19.00 ВИЈЕСТИ
- 19.15 МАЛИ ОГЛАСИ
- 19.20 ОДЈАВА
- 19.25 САТЕЛИТСКИ ПРОГРАМ

ЧЕТВРТАК

- 7.55 - ГЕНЕРАЛНА ШПИЦА
- 8.00 - ВИЈЕСТИ
- 8.10 - НАЈАВА ПРОГРАМА
- 8.20 - ВРЕМЕНСКА ПРОГНОЗА, ИЗВJEШТАЈ АМС ЦГУЈУ
- 8.45 - СЕРВИСНЕ ИНФОРМАЦИЈЕ
- 9.00 - ОГЛАСИ
- 9.05 - КЛАСИЧНА/ИНСТРУМЕНТАЛНА МУЗИКА
- 9.30 - ДИВНА СТВОРЕНЈА
- 11.45 СПОРТСКИ БЛОК
- 12.00 ФИЛМСКИ ВОДИЧ
- 13.00 ВИЈЕСТИ
- 14.00 ELECTRIC POWER
- 16.00 МОДА
- 18.00 РОКТОР
- 19.00 ВИЈЕСТИ
- 19.15 ОГЛАСИ
- 19.20 ОДЈАВА
- 19.25 САТЕЛИТСКИ ПРОГРАМ

IN & OUT

Просјечно три утакмице дневно током једномјесечног светског фудбалског првенства значи да ће пасионирали љубитељи најважније споредне ствари на свијету провести пред тв екранима око 180 сати. Додамо ли томе редовне рубrike, занимљивости и емисије на задату тему, произилази да ће већи дио планете до 12. јула удобно бити заваљен већи број сати у фотеље пред тв екраном. Истраживања показују да значајан дио (мушки) популације светској фудбалској првенству ставља на прво место својих „обавеза“ и задовољстава.

Ако сте члан „остатка свијета“ и не желите мијењати уstaљenja, свакодневни ритам, а бити у току са свим дешавањима првенства у Француској-будите уз радио Буџу од 15-16 сати. У том термину „Планета фудбала“ омогућиће вам да сазнате резултате, новости и занимљивости првенства које свакодневно припрема спортска редакција Радио Будве, а фону извјештајима специјалних дописника слушаоци имају прилику да чују разговоре и изјаве учесника Мондијала.

ШАРЕНДА СТРАНА

ХУМОРЕСКА

ВЕЛИКО СПРЕМАЊЕ

Написао: Слободан М. Стефановић

Још док је трајала расправа и убеђивање да су мердевине према статистичким подацима веома опасне, на вратима се зачу звоно. Маринелин друг из детинства се појави на вратима помало збуњен тренутном ситуацијом и неодлучно је стајао на вратима, али га она ухвати за руку и увуче унутра.

- Извините, видим да је велико спремање у току, па не бих волео да сметам.

- Никако, баш је добро што си дошао јер нисам имала са ким да попијем кафу пошто мама ради. Замисли, не могу дас окачим завесе, високо је, а и страх ме је да се пентрам на ове одвратне мердевине.

- Ту је твој друг, Ево, ја ћу то брзо да урадим.

- Баш си срце, знала сам ја да си ти каваљер. Свима сам то увек причала.

- Маринела, нећеш вальда дечка да мучиш са тим?

- Таман послана, он то обожава да ради. Код себе је

- Мама, шта треба још да урадим? Брзо реци док ми се ради и док сам овако орна за рад.

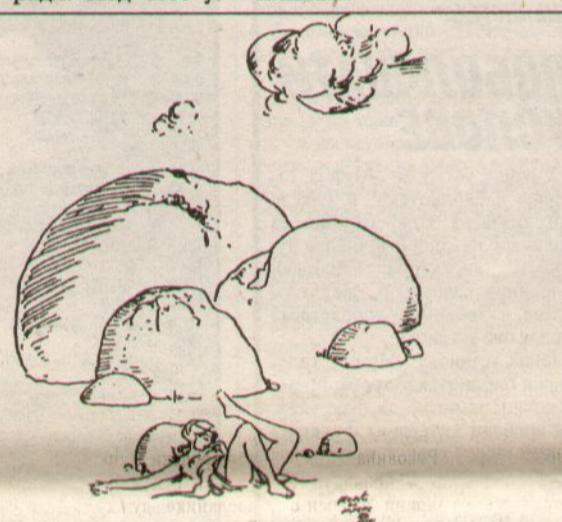
- Требало би још и тепихе да снесеш у двориште и да их истресеш. После тога си слободна.

- Ау... шта ћу сада, јадна ја? То је исто мушки посао, а тата није код куће. Знала сам да ћу данас да надрљам јер ми је црна мачка пресекла пут, а и хороскоп ми није био сјајан. Готово да више не можеш да нађеш на оџачара који је некада доносио срећу када би откинуо длаку са његове четке.

- Дечку застаде кафа у грлу, па кад виде да још није „сиктерица“ поче каваљерски.

- Вероватно су их укинули јер су им стално кидали четке па нису имали чиме да раде, али ја и трешење тепиха обожавам. Мајке ми!

- Види какви су ми мишићи. - Па засука Босову мајицу и поче да показује мишиће.

Хумореску илустровала Милић од 'Мачве'

специјализира постављање завеса и сад је у томе прави шампион. Нека ти потврди, не стиди се он тога. Дотле ћу ја да закувам кафу.

- Да, да, стварно обожавам да постављам завесе. Часна реч. - А онда, да би био уверљивији, додаде: - Мајке ми!

Затим скочи на мердевине и прилично вешто и брзо постави завесе на гарнишну како би доказао да је заиста специјализирао ову вештину. Маринела унесе кафу и кад виде да су завесе већ окачене, рече:

- Не изигравај више „Супермена“, него силази са тих мердевина, готова је кафица.

Дечко обриса грашке знатија са чела па навали на прни напитак, надајући се да је „сиктер кафа“.

- Најгоре је кад се човек успава на ловорикама. Народна пословица каже: „Сам се хвали, сам се квари“, зато би те снажне мишиће требало показати на делу, али не треба журити. Наши теписи нису они из 1001 ноћи па никде неће одлетети, зато ти предлажем да прво на миру попијеш кафицу. Ја вам се извинјавам, али пошто сам све своје обавезе регулисала требало би на време да стигнем у школу плеса.

Добију од тренера минус ако закасним, па нећу бити у избору за такмичење. Осим тога, убрзо ће и тата да дође, па ће да ти помогне. Он није толико јак, али има велико искуство у тим стварима, што није на одмет. Јави ми се кад дођем са плеса, ћао!

Дечко обриса грашке знатија са чела па навали на прни напитак, надајући се да је „сиктер кафа“.

Нешто после девет часова у суби се зачу карактеристично зујање усисивача за прашину.

- Јао, мама, зар си морала тако рано да упалиш усисивач. Пробудила си ме. Затвори бар шалоне на прозору, ако не желиш да ти ћерка ослепи од овог јутарњег сунца, - рече Маринела.

- Драга ћерко, рано је било кад си ти дошла кући. Сада је право време, само ти устани. Требало би да ми помогнеш око спремања стана.

Дан започе љутитим напуштањем кревета, уз неизбежно гуњање приликом облачења, што је требало да значи да јој се није допало како је то мајка коментарила. Када се умила и скинула преостале наслаге пудера, показа се једно неиздавано и уморно лице за које би неко помислио да је управо стигло из рударског окна после ноћне смене. У ствари, бубне опне се још нијесу умириле од бучне музике, а очи се још нису навикле на дневно светло после игранке која је трајала до пред зору.

- Све си дигла на главу. У стану је стање опште катастрофе. Зар си морала да то радиш? Човек у овој кући не може ни да се одмори. Где је даљински телефон?

- Ниси ни очи отворила, а већ се хваташ за телефон. Болје запитај за усисивач, он је слободан и можеш до њега да дођеш без чекања.

- Где ти је муж? Стално се негде „шврка“ и фолира да нешто ради, па ја морам да обављам његове послове. Не би се он код мене толико башкарио. Носиши му кафу, а недељом добије и додучак у кревет, а ја јадна радим као Пепељуга. Човек са стране би помислио да сам ти пасторка, а не ћерка јединице.

- Не причај много, него узми да окачиш завесе које сам ја прала док је моја јединица спавала.

- Невероватно! Уопште не бриниш да ли ћу да се „стрмекнem“ са ових мердевина и да ћу можда зато да заврши у болници за ортопедију и траumatологију.

ПЛЕСНИЦИ У КАФАНИ

ПАВЛОВИ ЂНОВИ

У својој скромној библиотеци, немам књицу „Дим у дим“. Ни прво ни дойдућено издање неуморног сакуљача нашег духа који је разасујо и ојускајемо сеоским чуњама, старим кафанима јој којима су се ирпено звали брадови, по макадаму ириградских насеља које је све јање. Немам, ешто, ју књицу своји иријашела, јесеника, ишпоричара књижевности, њејшолоја и омиљеног професора, шерета ог нерва Павла Ђоновића. Црнчаника, али и Цејинчанина првог, који сјајно иријовијаја у „другој кући“, како се чешо за кафану каже.

Поклонио ми је, наравно Павле своју књицу у којој је сабрао наш хумор али ју је неко ибодавно узео на чишће: Црнборски хумор крајкоји, који настајаје шако шако шаковићи на јићање, коменшар, обаску, јод-

валу, друѓом мање духовићем обдруси реченицом која се јамши. Књиљу ми је дао неку годину ирије нешто што ће се распастити бивша Југославија, у доспајају неуједној, или посједеној кафани „Врачар“ у Београду, која је поштом мијењала и име и власника. Павле је ће ноћи, баш као и остали, био мокар од зноја који је доносио автостопска јаро и весео. Прије нешто ми је дао књиљу насташајаја је да убиједи мој кума Владу, са којим је шакоће дућиошињи иријашел, да са ћемо нејов ћак. Дућиошињи јој морац, вели, из задње клупе тимкадије на Цејину, огликаш. Није јојајо моје објашњење да сам учил у Никшићу, да никада нијесам био одличан ћак, да... Ти си майорираш кој је и тошово.

- Јесеничка слобода - чесмијајо сам се, и Павле је прешао на друге шаке.

Подујо нам је иричао уз добру лозовачу како сакуља хумор. Кафана је мјесец ишоје са он најчешће сивара, иричића и добрајује. А Цејине вам је, рече, за то бојом дано: јаметних је гостша, шакоће и оних који доспашчују на досјетку, времена је на прешек, нарочито зими када падају чувене цејинске кишне ће само што се у кафани кревет ће доносити.

- А и ми који скуљамо дућ нешто и сами сиворимо, иричао је Павле ће ноћи. - Љубо, Црногором кружси одавно оваква ирича: знайе ли ко најмање троши цијелу Југо-Босну? Иричићи ми Кају.

ХУМОРИСТИКИ
(ХУМОРИСТИКИ)Пиши:
МАРА ТОНАЦ
(МАРАТОНАЦ)31. Уг
Пойрилично
(Л)уг.32. Валама
Осцао у
(Ж)валама.33. (К)лице
Имају
Лице34. (К)расиће
Која
Расиће.35. Зоран
Под
(П)зором36. Из (ур)лика
Вучјеј
Лика37. Из (сшо)мака
Зрна
Мака.38. Лава
Облива
(П)лава39. Боја
Из
(На)боја40. Пеће
Јушрос
(Ога)пеће.41. (Л)ођање
Сред неке
Бање.42. Мешак
Једини
(И)мешак.43. Лице
Вечиштој
(Лућа)лице.44. Рога
Мајка
(На)рога.45. (К)шац
Као
Ошац46. (Ма)шор
За шор.47. (То)љају
За сваку
Љају.48. Ум
На
(Др)ум.49. (Ле)кару
Излечи ми
Кару.50. Пезу
Не иримај за
(Тр)пезу.51. Аласу
Лако је на
(Т)аласу.

ЦРНО НА БИЈЕЛО

ТРАНСПАРЕНТ

АФОРИЗМИ

- Жене које не успију да се пробију у животу, остају невине.
- Политичари, сиђите са облака, док вам не загрми.
- Кажу да имате више година него што изгледа, али вам је не бих дала.
- Онај који може козу да помузе на крају села, тај би био добар министар за пољопривреду.
- Ако га народ не уклони, уклониће га његови криминалци!

Митар Митровић

Биљчи: С.Ш.Грејовић

БАЧКО ДОБА

Уз стогодишицу рођења Десанке Максимовић

ЊЕЖНОСТИ ДЈЕТИЊСТВА

„Дјетињство и оно што смо у њему доживели збиља је извор свих наших снага и инспирација. Лепоту којој смо се тада дивили не помрачи ниједна с којом се после сретамо”, каже Десанка Максимовић. Познато је, ипак, да је пјесникиња почела писати за дјецу тек онда када је потпуно изашла из дјетињства. Тада је започело њено непрекидно освртавање на заборављене љежности дјетињства, на боје и звуке који су јој некада промакли кроз свијет. Дјеци се обраћала стиховима и особеном врстом бајке – мјешавином прозе и поезије. Њен препознатљиви стил, топао и непосредан,

мијењеним дјеци, бар за тренутак постаје свјестан истине које у нама не би могле подстакти све филозофске расправе. Она, уосталом, и сама каже: „У одраслима налазим запретану душу дјетета, а у души деце зачуђујуће зрељу душу љуби-

њења. Оживотворење идеје љубави је за Десанку природа и, када је о поезији за дјецу ријеч, најбоље су управо оне пјесме у којима се пјесникиња окреће природи. Ванредно живи, блиставо конкретни детаљи откривају читав један свијет сијушних

сјајних слика и поређења и ма призывају нова читања.

Оживотворење идеје љубави је за Десанку природа и, када је о поезији за дјецу ријеч, најбоље су управо оне пјесме у којима се пјесникиња окреће природи. Ванредно живи, блиставо конкретни детаљи откривају читав један свијет сијушних

Десанка Максимовић у ОСШ „С.М. Љубиша“ - Будва, 1985. године

ди”.

Наравно, садржајна и језичка структура ове поезије у потпуности погодује сензибилитету дјетета, а томе доприноси и чињеница да пјесникиња ствара водећи рачун о особеностима дјетета као читаоца. Несумњиво би се међу њеним остварењима могла пронаћи и она која су постала поезија за дјецу, а да то аутор није имао на уму приликом стварања. Објашњење је лако пронаћи у чудесном споју, у могућности да се непрекидно прелази јас који дијели два свијета, свијет дјеце и одраслих. Отуда лирски само-својан и неочекиван начин на који се оживљава тема дјетињства у неким њеним пјесмама намијењеним одраслима.

Онда и вјечитим просвјетитељским принципима, Десанка настоји да својим

бира, цвијећа, вода и бескрајних небеских одаја. Десанка Максимовић поред мелодије језика са мелодијама: какве се чују у природи, а све то заједно – дјетињство, природа и језик – њено је стваралачко уочиште. Меша Селимовић с правом каже да у ње нема размеђа и границе између ријечи и емоције, а Милан Богдановић да „њена поезија пева“. Пјесникиња која се није уклонила у књижевне покрете, почела је заједно са поезијом да припада животу и народу, а када је о поезији за дјецу ријеч – да припада дјеци. Та зачарана мелодија дјетињства увијек је, попут Аријаднине нити, у стању да нас изведе из супровоти и монотоније лавирината у које упорно и зачудо добровољно улазимо.

Божена Јелушкић

Десанка Максимовић

КУПАЊЕ
ОБЛАКА

Заштакла сам једном сунце
недеље више планине
кад је узело у шаке
дебељине беле облаке
и сітало да их куја
ко што маме с вама чине.
Они су као дјеца бежали,
крили се иза јела и леска
док их је сунце прескало,
као водом, млазом блеска
и расцртјеном златом,
све преко други, рамена,
штробичића и врати.
А кад их тако окуја,
сшави свакога да сијава
брду далеком на раме,
дрвени између рачава,
у меке стишове сламе.
Само један облакач бео,
дјечје блаје лепоте,
сунцу се из руку оше
и беше пркосно сео
на дрво неко далеко
преко реке, у луци
и сунце ђолишав чика.

Да сам имала шага
блок и оловке у руци
беле, златне и сиве,
нацртала бих кујање ово
га му се дјеца диве.

ПЉУСАК

Киша ме заштакла љаха
шри километра од дома.
Чули се у шри наврати
страшни удари трома,
око шайшала биље:
- Та киша вреди злату!
а ја сам желела само
го кућних да стијнем врати,
да се докотам крова.
То оглазила шума
и становници њени
ште фењере своје сове
за мрак понуди мени;
слеј миши кабаницу
од нейробојне коже -
све што има и може.
Понудиши ми љауци
уместо кишићи љишићи
своја сребрна сија;
јуж же ћозва да се склоним
у његовој малој љусци,
јер тром у њу ретко бије.
А киша лије ли, лије,
и мрак се око мене љасти
цирњи од уљарског љута.
Тек кад ми се љашљив зека
шог сам нос зацерека,
храбаро се ућуших кући
и насмејас кад се мутња
стишаче и, колико је гута,
по небесима пруђи.

НА КРАЈУ ШКОЛСКЕ ГОДИНЕ
Основна школа „Стефан Митров Љубиша“

ЧЕТРНАДЕСТ ЛУЧОНОША

Од 228 ученика осмог разреда 57 одличних и 14 добитника дипломе „Луч“

Основна школа „Стефан Митров Љубиша“ је 8. јуна пригодном свечаности обиљежила завршетак школовања још једне генерације основаца. Од 228 ученика 57 је одличних (сваки четврти) а диплому „Луч“ добило је 14 ученика: Александра Вучетић, Ана Јелениковић, Даница Мијатовић, Ивана Франета, Јелена Чукић (8/2), Александар Аврић, Николета Томановић, Марија Чучук, (8/3), Ана Трпевска, Јелена Вујовић, Јована Иванчевић (8/4), Миливоје Радуловић (8/5), Никола Клисић (8/6) и Биљана Божовић (8/7).

Наставничко вијеће је књигама наградило добитнике „Луч“ одличне ученике и све ученике који су на овогодишњим такмичењима о неко од прва три места. На Републикој смотри техничког стваралаштва младих из области архитектуре и грађевинарства прво место је освојила Милица Рајковић, а друго место из електронике освојила је Санја Учнчанин. Ове ученице припремао је наставник Драгољуб Чизмовић. Друго место из аутоматизације, електронике и роботике, освојио је Никола Стојановић, а њега је припремао наставник Веселин Миловић. На 24. републикој смотри Покрет „Науку младина“ од будванских основаца најбољи успех је постигла Ивана Франета која је освојила друго место из физике, а коју је припремала наставница Драгица Истијановић.

Наставничко вијеће је посебно похвалило ученике 8/3 и њиховог разредног старешину Петра Вукићевића за формирање музејске збирке у уређењу музејске школе. Похваљени су и ученици и наставници који су извели веома осмишљен и од стране публике изванредно примљен културно-забавни програм на свечаном отварању смотре покрета „Науку младина“: наставница Светиљасава Брајак, Једена Томовић, Милена Радовић, сана Ђончић, Невенка Гргуровић, Тања Вујачић, Биљана Ђелића, Милоша Делића, Ђорђа Клаћа, Николу Марковића, и Јасна Стијовић, и ученици Ђорђа Клаћа, Александра Вучетић, Драгана Кентера, Марин

Добитници дипломе „Луч“

Стојановић и Сандра Страхиња.

- Срећни смо када испред се-бе, након осам заједничких година, видимо вас такве у чијем смо обликовању учествовали, живећи животом даривања знања и развијања свијести о томе да се знање бива моћан иjak и да се њиме осваја боље сјутра. Са тим богатством које је уједино нико не може узети желимо да будете понос својих родитеља, учитеља и наставника, и достојни препрезенти школе из које излазите - рекла је директор школе Биљана Вукчевић. - Док ви будете стасавали надамо се да ће праве предности најиправној мјесту, па ћете ви snagom свога знања осјетити моћ, богатство и најсјажније преимућство. На животујућој раскрсници, када сте у плавовима раскошни, јер је младост таква, најите склад између онога што хоћете и колико можете. Дајте своме животу печат своје сопствене природе, својих идеја, својих интелектуалних моћи и свог укуса. То је прави пут доласка до циља који ће вас учинити срећним и задовољним.

В.М. Станишић

Средња школа „Данило Киш“

ОСАМ ДОБИТНИКА „ЛУЧЕ“

Младе лучоне

У Средњој школи „Данило Киш“ је 18. јуна одржана пригодна свечаност којом је обиљежен завршетак школовања ренегације од 181 средњошколца. Међу матурантима је осам добитника награде „Луч“ које је најбољим ученицима ове генерације уручиле директор школе Михаило Бајковић. Диплому „Луч“ првог степена за све петице добијао је Бојан Антоновић, а добитници „Луче“ другог степена, за одличан успех у сва четири разреда, су Игор Трнски, Зоран Бечић, Бранка Жерайић, Анастасија Ђурић, Мирјана Приболовић, Марија Ражнатовић и Сања Бечић.

Школски одбор и наставничко вијеће СПШ „Данило Киш“ су додијелили новчане награде од 500 динара Bojanu Antonoviću за освојено друго место из физике на републичком так-

мичењу покрета „Науку младина“, Марку Milanoviću за освојено треће место из биологије на истом такмичењу, и Игору Trnskom za освојено треће место на републичком так-

мичењу покрета „Науку младина“, Marku Milanoviću за освојено треће место из биологије на истом такмичењу, и Игору Trnskom za освојено треће место на републичком так-

П.И.

ЧЕТИРИ НАГРАДЕ ЗА ДРАМСКИ СТУДИО

На 28. фестивалу драмских аматера, који је од б. до 9. јуна одржан у Бијелом Пољу, у конкуренцији шест аматерских позоришта из Црне Горе, Драмски студио Средње школе „Данило Киш“ из Будве је добија другу награду за извођење представе Тодора Манојловића „Свадба на мјесецу“, а у драматузијској обradi и режији Зорана Трновића.

Освојене су још три значајне награде:

Конкурсом за улогу; Владимира Јелушкић, у представи Џери, за најбољу мушку епизодну улогу, а Јелена Паповић награду за најбољу ликовну презентацију.

Поред награђених ученика у представи играјо још: Ђорђе Нововић, Милоје Рафаиловић, Ивана Јаблан, Игор Дапчевић, Илија Марковић и Раде Павићевић.

Костиме за ову представу израдиле су Гордана и Биљана Кнежевић, музiku су написали Bojan Krtolić и Vukašin Živajlević, док је за технику био задужен Александар Ћуца.

Будвани ће овог јетра, највијероватније, имати прилику да ову представу чија је премијера била 15. априла, виде још једном.

„Ми смо у договору са Град-театром и господом Браниславом Јијешевићем да ову представу одиграмо бар једне вечери на неком тргу јер сматрамо да је амбијент трга, односно слободног простора, више одговара представи него позоришна сцена“ - рекла је Bojan Papić, замјеник директора средње школе „Данило Киш“.

М.М.

БУДУЋИ ГИМНАЗИЈАЦИ НАЈБОЉИ

Конкурсом за улогу у средњу школу „Данило Киш“ у Будви ове године је тражено 270 ученика, а пријавило се 300, од чега је пријемни испит (одржан 20. и 21. јуна) положило 156 ученика.

Ученици који су конкурисали за

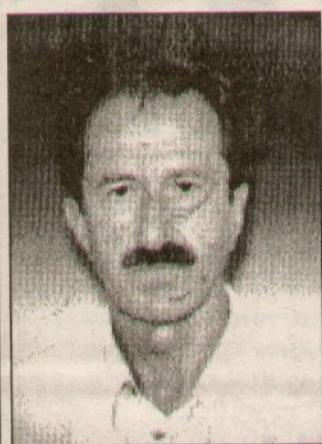
пријем у гимназију показали су добро знање: од 99, колико их је пријављено, пријемни испит је положило 95.

За осталу усмејења испадају још 6 ученика.

У овом року у гимназији су по-пуњена сва мјеста. За смјер тури-стички техничар потребно још 65 ученика, за конобаре свих 30, а за куваре 26 ученика. Конкурс за по-пуњу осталих мјеста објављен је у августу. Ученици који се поново пријаве, полагаће 26. и 27. августа.

ИЗ СТРУЧНОГ УГЛА

ПОЉОПРИВРЕДА

Пише:
ЈОВАН М. МЕДИГОВИЋ, дипл. инг.

ЗНАЧАЈ ГАЈЕЊА ШИПКА

земљиштима са неутралном, слабо-киселом и слабо-алкалном реакцијом.

Шипак се највише налази у природним популацијама у виду разних еко-

саорте шипка за наше услове су:

СЛАТКИ БАРСКИ сазијева почетком октобра. Плод је крупан (400-500g), округласт са ребри-

Шипак - H
Punica granatum

типови дивљег шипка. Неки од њих се карактеришу већом крупноћом плода, мањим пупањем плода, црвеној бојом и крупноћом зrna, већим садржајем Ц витамина и др. Оваква поједина стабла треба селекцијом издавати, размножавати и подизати засаде шипка за производњу сокова. Употребите узевши, дивљи шипак треба очистити од корова, сувиших изданака и сувих грана. На тај начин индустрија би добила у квалитету и квантитету плодова.

Шипак се узгаја у облику појединачних стабала на окућници или у воћњаку. Плантажни нај се гаји на размаку 5Х4; 4Х4 или 4Х3 м, ако се гаји у виду живе ограде сади се 4Х2,5 или 4Х2м. Што се тиче круне она се формира у виду вазе са висином дебла 50-70 см.

ШЕРБЕТАШ сазијева половином октобра. Плод је тежак око 400g, округлог са заравњеним крајевима и црвен са сунчане стране. Зрно је тамно црвено и врло укусна. Плодови добро подносе транспорт или се не чувају дуго. Препоручује се за ширење.

СЛАТКИ ЦРВЕНИ даје врло крупне плодове (500-600g), неправилно округлог облика са ребрима прекривен црвеном бојом. Зрно је крупно, тамно црвено, пријатног слатког укуса.

Погодан је за окућнице и плантаже.

Од значаја су и сљедеће сорте: Модешки ситнозрни, Главаш, Сладун, Коњски зуб и Дивидиш.

Шипак је врло раширен на цијелом црногорском приморју и у базену Скадарског језера, а у свијету га највише има у Италији, Шпанији, Турској и другим земљама око Средоземног мора, затим у Азији, Русији, САД, Калифорнији.

Шипак је листопадна воћка средње величине, жбунаст, неправилно разгранат и најчешће са бодљама.

Плодови шипка су квалитетно воће за потрошњу у свежем стању, за прављење сокова итд. Плод шипка садржи бјеланчевине, шећер, органске киселине, витамин Ц (посебно дивљи шипак) и друге корисне састојке. Кору шипка користи фармацеутска и прехранбена индустрија. То је декоративна биљка, нарочито у доба цвјетања и дозријевања плодова. Погодан је за садњу на стрмијима, за спречавање ерозије и озеленавања голети. Релативно је отпоран према болестима и штеточинама, па се практично и не штити пестицидима, што омогућава производњу плодова и прерађевина са великом хранљивом и дијететичарском вредношћу.

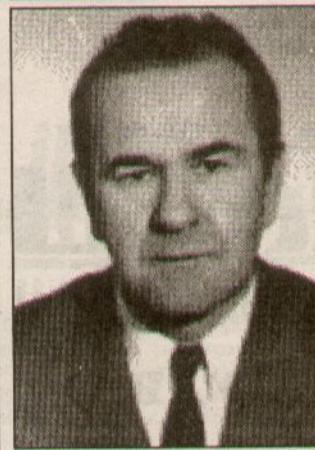
Шипак издржава ниске зимске температуре до -17°C, а осјетљив је на ране јесене мразеве. Воли отворене положаје са доста светlosti и заштићене од јаких вјетрова. Што се тиче земљишта није пробирач, ипак најбоље успијева у дубљим плодним и пропустивим

типовима дивљег шипка.

Погодан је за окућнице и плантаже.

Од значаја су и сљедеће сорте: Модешки ситнозрни, Главаш, Сладун, Коњски зуб и Дивидиш.

МЕДИЦИНА

Пише:
ДР ТАДИЈА НИКОЛИЋ

ЉЕКОВИ И ДОЈЕЊЕ

прије узимања било ког лјека морала да консултује лјекара. Дјечији организам у толеранцији лјекова доста разликује од организма одраслих, па се лјек који је млијеком доспио у дјечији организам може кумулати (нагомилавати) и тако изазвати озбиљна не жељена дејства.

Неки лјекови које мајке користе у току порода, а које гинеколог из најбољих намјера прописује, могу у толикој мјери смањити количину излученог млијека, па дјете трајно остаје без најdragоценijе хране. Такви лјекови су ергот алкалоиди који се често пропisuju за заустављање крварња у фази непосредно послије порода. Уз заустављање лучења млијека ови лјекови негativno утичу и на бебу код које се може појавити пролив, повраћање, нестабилан пулс. Недавно су вршена испитивања која су мјерила количину лјека који се излучује у мајчином млијеку. Износимо податке за лјекове који се најчешће употребљавају.

Дојиље могу безbijedno користити пеницилинске и цефалоспоринске антибиотике јер они слабо пролазе у мајчином млијеку. Еритромицин се такође минимално утиче на млијеком и штетна дејствија за дојенче нису заражена. Аминоглокозидни антибиотици, као што су гарамицин и стрептомицин, нису дозвољени за лијечење дојиљеја јер се дијелом луče млијеком и могу изазвати кумулатију у организму бебе.

Линкоцин, клиндамицин и хлорамфеникол не смије користити мајка која доји.

Антиреуматици (нестероидни) дозвољени су јер се мало преносе млијеком. Аспирин (андол, анбол, ластдол, адисал, ацетисал и сл.) нису дозвољени у току дојења, а ни дјеци их не треба давати до 12 година живота. Љекови за лијечење почишћеног крвног притиска могу се користити у току дојења јер се у малој количини луče млијеком. Цитостатики (који се користе за лијечење малигних оболења) углавном не прелазе у

млијеко и дозвољени су изузев циклофосамида... Антикоагуланси (Syntron, Marcumar, pelantam) не прелазе у лјеку па се могу без опасности користити, уз напомену да код мајке могу изазвати тешка крварења ако се узму неконтролисано.

Антисихотички лјекови нису контраиндиковани иако се дијелом преносе у млијеко, па дјете треба пратити ако мајка дуже користи ове лјекове, поготово високе дозе. Већина лјекова за лијечење епилепсије мајке могу користити, али неке комбинације могу бити опасне, па се код бебе може појавити поспаност, екхимозе на кожи или тешке промјене у крвној слици. Љекови против алергија (антихистамини), прелазе у млијеко, па некада могу код бебе изазвати раздражљивост или плач.

Кортикостероиди (Pronison, Urbason, Dexason, Nygripan) не прелазе у значајној количини у млијеку, па нису контраиндиковани (заштитни) у току дојења.

Вакцина против грипа није штетна. Сматра се да чак може бити добра за дјете.

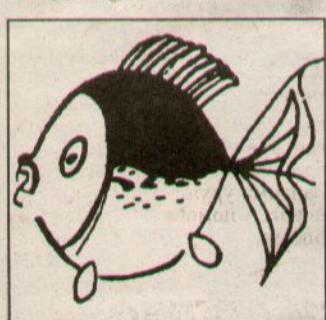
Ово су најчешћи лјекови које дојиље користе. Свакако треба бити врло опрезан када се мајци даје лјек, али је такође неопходан опрез када се зборује млијеку који се најчешће рутински користе.

Дојиље могу безbijedno користити пеницилинске и цефалоспоринске антибиотике јер они слабо пролазе у мајчином млијеку. Еритромицин се такође минимално утиче на млијеком и штетна дејствија за дојенче нису заражена. Аминоглокозидни антибиотици, као што су гарамицин и стрептомицин, нису дозвољени за лијечење дојиљеја јер се дијелом луče млијеком и могу изазвати кумулатију у организму бебе.

За неке лјекове, као што су антипаразити, довољно је прекинути дојење само један дан па га након тога наставити јер се лјек у року двадесетчетири сата излучи, а мајку је једном дозом могуће излијечити од пријевних паразита.

Напомињемо да је мајчин млијеко и храна и лјек, а само изузетно оно може бити штетно. Не заборавимо да у току болести мајка не прекида дојење а изузетак се само најтеже ријетке болести попут сиде, сифилиса и активне туберкулозе.

МЕДИТЕРАНСКИ КУВАР

МУРИЊА

Муриња (*Muraena helena* L.) је риба из породице јегуља. Налик змији, тијело јој је јако издужено, према глави ваљкасто, а према репу спљоштено. Кожа јој је слузава, боје смеђе или жуткасте, до тамно смеђе или црне, ишаране вијугавим линијама и пјегама. Чељусти су јој пуне јаких и оштрих зуба. Може достићи дужину до 1,50 м. и тежину до 10 кг. Просјечан примјерак тежак је око 0,50кг. Живи на каменитом и стјеновитом дну на дубину до 120 м, а за вријеме мријештења прилази обали. Мријештење се љети и на почеку зими. Најчешће се налази на ваљским обалама средњег и јужног Јадрана и то

на дубину између 5 и 50 метара. У Боки Которској скоро да је и нема. Лови се читаве године, али чешће у топлијим мјесецима. Врло је пруждрљива и настрљива. Рањена напада подводне рониоце. У устима има отровне жлијезде, те јој је угризан отрован, али не и смртоносан. За вријеме Римљана била је позната као посластица.

БРОДЕТ ОД МУРИЊЕ

Познато је да се најбољи бродет спрема од три врсте риба: бијеле плаве и црвене. Такође је познато да је бродет посебно укусан ако се у њему нађе муриња или груј. Усuti у теку 1 дцл, биљног и мало маслиног уља, па пронестати 3-4 шпице исечака и 4-5 средње великих главица црног лука. У 2 дцла, бијelog вина размутити 4 пуне ожиче парадајз пире. Смјесу усuti у династани лук, додати мало воде, па све пустити да прокључе. Послиje 2 мин. кључача утишати ватру и пустити да на тихој ватри крчка 3-4 сата. Када бродет постане пихтијаст искључити га и оставити поклопљеног до сјутрадан. Може се служити, по укусу, и топао и

хладан уз паленту, барени кромпир или препечени хљеб.

ПОХОВАНА МУРИЊА

Очишћену мурињу исјечи на комаде и посолити. Оставити да одстоји, а у међувремену припремити смјесу за похованje. Умутити 3 јаја, додати кашику павлаке, мало соли и 1 дцл. пива. У умутени смјесу додавати брашна колико поће да маса буде нешто гушће од смјесе за палачинке. Умакати комаде муриње у ову смјесу, па их, затим, пржити на средње врелом уљу. Поховане комаде муриње посuti сјецканим чешљаком и петрусином.

Дезерт

ТОРТА ЗМАЈ

Ово је карактеристична будванска торта за коју је потребан сљедећи материјал:

тијесто:
10 жуманаца (од домаћих јаја)

250 гр. путера

80 гр. шећера

кора од 1 лимуна

1/2 чаше бијелог вина

1 кесица ванилин шећера

1/2 ожичице прашка за пециво

1/2 кг. брашна

Фил:

10 бјеланаца (преосталих од тијеста)

800 гр. мендула

600 гр. шећера

сок од 1 лимуна

1 шољица мараскина

Умјесити тијесто и поједелити га на два дијела.

Први дио тијеста развукти оклагијом, па направити танак дугачки каш шијрок око 6 см, који треба метнути у округлу тенцију савијајући га у кругове.

Други дио тијеста такође развукти и од њега

родулицијом направити низ рецкавих трака ширине до 1 см. Сада правити фил тако што се умути чврст снijег од бјеланаца коме се дода сок од лимуна, шољица мараскина, шећера и опарене, очишћене, просушене и самљенве мендуле. Стављати фил на припремљени каш, а затим преко фила цикцак рећати припремљене рецкаве траке.

По завршетку крајеве треба обликовать у главу и реп тако да се добије изглед увијене змије или змаја. Два зрина кафе стављана су на главу да би дјеловала као очи змаја. Торта се пеке на тихој ватри око 1 сат, никако не отварајући рерну. Прије пекења ће-ће по торти треба метнути комадиће пупера. Послиje пекења торта се поспе шећером у праках.

ДП

КЊАЗ МИЛОШ

БУКОВИЧКА БаЊА - АРАНЂЕЛОВАЦ
ПРЕДСТАВНИШТВО БУДВА

МИНЕРАЛНА ВОДА, СОКОВИ

ПИЋА ДРУГИХ ПРОИЗВОЂАЧА

ПРОДАЈНИ ЦЕНТАР УЛАСТИВИ ГРБАЉСКОЈ

ТЕЛ. 51-297.

ТЕЛ. ФАКС 52-518

ДИСКОНТ У БУДВИ, ЦДС ПОДКОШЉУН

ТЕЛ. 52-378.

Villa **BALKAN**
Stari grad

SVE VRSTE
UGOSTITELJSKIH
USLUGA
PO NAJPOVOLJNIJIM
CIJENAMA

P.R. "HATTRICK"

Telefon 086/51-802

BANEX

proizvodnja, export-import, inženjering, turizam i usluge

SVE VRSTE
GRAĐEVINSKIH
POSLOVA
STANOVI ZA TRŽIŠTE
REKONSTRUKCIJE I
ADAPTACIJE

85310 BUDVA, Primorski bataljon 10, te./fax 086/52-790, tel. 51-764

Елтос
БУДВА

086/52-762, 52-282, 52-280, 52-285

Фах: 086/51-320

СПОРТ

ФУДБАЛ

ЗАДОВОЉНИ ПРЕЛАЗНИМ РОКОМ

• Послије поновног повратка у Републичку лигу, управа ФК „Петровац“ спремно дочекала овогодишњи прелазни рок. Свјесни пропуста које су направили у прошлогодишњем првенству, када је Петровац испао из Републичке лиге, одмах по завршетку такмичења у Јужној фудбалској регији, руководство и Стручни штаб клуба направили опсежан програм који гарантује сигуран опстанак Петровца у Републичкој фудбалској лиги.

Још прије почетка прелазног рока постигнут је договор са тренером Зораном Чанкићем да још једну сезону буде на челу ФК „Петровац“.

Послије одласка стандардних првотимаца: Паповића, Божковића, Зеака и Перишића Управа клуба благовремено је реаговала у Клуб довела адекватна појачања.

Из „Рибнице“ из Подгорице дошли су голман Божковић и центарфор Томић, из „Младости“ стигао је Мијовић. Поуздан бек Масловарић послије „Спартака“ и „Могрена“ поново се

вратио у Петровац. Управа клуба настоји да приволи Младоја Вранеша и Петра Вуковића да поново обуку дрес „Петровац“.

На обострано задовољство са ФК „Могрен“ постигнут је договор са више омладинаца који ће у овој сезони носити дрес „Петровац“. То су: Рађеновић, Вукоје, Чавор, Јоветић и Гајтани.

- Нема сумње да је управа „Петроваца“ добро искористила прелазни рок. Створен је јак и моћан тим састављен од искусних, пројерених, али и младих, талентованих фудбалера. Ме-

ђутим, то је само први дио послла који је завршен. Тренеру Чанкићу треба обезбиједити и адекватне припреме како би тим што спремније дочекао старт првенства.

Ако се припреме одраде како је то планирано, резултати сигурно неће изостати. Немојте се изненадити ако ће фудбалери „Петроваца“ умјешају и у борбу за сам врх табеле. - Ријечи су помоћног тренера и потпредсједника клуба Вучинића Брионића.

Тренер Чанкић за 1. јул заказао је почетак припрема.

ПИОНИРСКО ПРВЕНСТВО ЈУГОСЛАВИЈЕ У ОДБОЈЦИ БУДВА 1988.

„ЦРВЕНА ЗВЕЗДА“ - ШАМПИОН

- Најбоље организовано првенство до сада
- Новица Ђелица-најбољи играч првенства

Пионери „Црвене звезде“ пионирски су првац Југославије у одбојци за 1988. годину. Своје противнике побиједили су максималним резултatom 3:0, а у задњој, финалној, утакмици вршњаци „Рибнице“ из Краљева успели су да освоје у три сета тек шеснаест поена. Управо резултат финалне утакмице највећерије одслакива односнага и доминацију пионира „Црвене звезде“ на овом првенству.

Права је штета што у финалном мечу снаге нијесу одмјерили одбојкачи „Црвене звезде“ и одбојкаши „Будванског ривијере“, финалисти првенства градова.

Првог дана такмичења пионери „Будванског ривијере“ неочекивано су поражени од пионира „Рибнице“ резултatom 3:1 тако су прво место у групи и борбу за пласман од првог до трећег места препустили одбојкашима из Краљева и морали се задовољити борбом за пласман од четвртог до шестог места.

Треће место на турниру, на опште изненађење, припало је одбојашима „Партизана“ из Београда. Освајањем четвртог места пионери „Будванског ривијере“ још једнпут потврдили су да спадају у сам врх

југословенске одбојке. Додуше, на овогодишњем Првенству очекивао се бољи пласман, пријљиковала се реприза финалног меча са првенством градова из Обреновца, а можда и реванш пионира „Црвене звезде“.

- Ово је до сада, сасвим сигурно, најбоље организовано пионирско првенство Југославије. Од првог дана, па до финалне утакмице све је функционисало беспрекорно. Посебно смо задовољни смјештајем у хотелу „Словенски плажа“ и условима које пружа Медетарански спортски центар.

Спортски радници из Будве све су урадили да ово првенство протекне у најбољем реду. Предложију ОСЈ да се у Будви одржавају јуниорска и кадетска првенства Југославије. Будва то заиста заслужује изјавио је, на крају такмичења, Душан Кесер, директор првенства.

Да је југословенска одбојка не мора да брине за своју будућност потврђују ријечи тренера „Партизана“ Славка Баланџића: - Нисам очекивао да ћу на овом првенству видjetи овако квалиитетну одбојку. Очito је да се у клубовима одлично ради са млађим категоријама. Већина ових момака већ сада може да игра у кадет-

ским селекцијама. Зар пар играча који су протекла три дана играли у Будви већ се интересују прволигашки клубови, а то је права потврда њиховог квалитета.

Тренер пионира „Будванског ривијере“ Владмир Стругар на крају првенства није био незадовољан: - Да није дошло до пораза првог дана такмичења од „Рибнице“ сигурно би имали финале. У финалу све би било могуће. Играва за пласман од четвртог до шестог места.

За најбољег играча Првенства проглашен је Новица Ђелица из „Црвене звезде“, најбољи тањничар је Владо Петровић из „Рибнице“, а најбољи смичер је Радомир Мијовић из „Будванског ривијере“.

КОНАЧНА ТАБЕЛА

1. Црвена звезда - Београд
2. Рибница - Краљево
3. Партизан - Београд
4. Будванска ривијера - Будва
5. Спартак-Љиг
6. Динамо-Панчево
7. Морава-Ђуприја
8. Будућност-Подгорица
9. Љубиње - Љубиње

ДОГОДИЛО

СЕ ИЗМЕЂУ ДВА БРОЈА

■ Освајањем првог места у другој фудбалској лиги Запад, ФК „Могрен“ по други пут постао прволигаш. Први пут „Могрен“ је био прволигаш 1993. године.

■ И поред пораза у задњем колу против „Цетиња“ на Цетињу резултатом 2:1, фудбалери „Петроваца“, након само годину дана у Јужној фудбалској регији, поново се вратила у Републичку лигу.

■ Тренер Слободан Халиловић и наредне сезоне водиће фудбалеру „Могрена“. Приступнице за „Могрен“ потписали: голман Стојановић (ОФК Ниш), Обрадовић (Спартак Суботица), Муратбашић (Челик Никшић) и Раковић (Кина).

■ У прелазном року ФК „Могрен“ напустили: Вранеш и Илић, а на трансфер листи се налазе Станишић, Зарубица, Дацић, Масловарић и Глишић. Сви тренери будванских клубова у овом прелазном року продужили уговоре са својим клубовима. Чека се само одлука ВК „Будванског ривијера“ која је најавила смјену тренера.

■ Скупштина општине Будва, посебном одлуком, изузела градњу базена из општинске одлуке о забрани градње у једним мјесецима, у циљу што брже завршетка овог спротског објекта.

■ Директор и секретар КК „Могрен-ХТП Милочер“ Јово Ђурашевић и Милан Баљевић поднijeli оставке на своје функције у Клубу. Разлог, нејасно финансирање Клуба!

■ Поред промјена у играчком

каду, у КК „Могрен-ХТП Милочер“ најављују и персоналне промјене у руководству клуба.

Имена нових члвих људи би-

РЕЗУЛТАТИ

ВАТЕРПОЛО:

Црвена звезда- Будванска ривијера

15:8

ПОЛУФИНАЛЕ ПЛЕЈ-ОФА:

Партизан - Будванска ривијера

11:3

Будванска ривијера - Партизан

3:16

ПЛАСМАН ЗА ТРЕЋЕ МЈЕСТО:

Будванска ривијера - Приморац

9:10

Приморац-Будванска ривијера

9:8

ФУДБАЛ

Јавор - Могрен

1:1

Рудар - Могрен

3:1

Беране - Могрен

0:2

БОЉАЊЕ

Будва - Динара

12:4

Ривијера - Будва

2:14

Будва - Србина-Зетатранс

8:8

ФУДБАЛ

Слога Р - Петровац

0:3

Петровац-Морнар

1:0

Цетиње - Петровац

1:2

ОДБОЈКА

Пионирско првенство Југославије

3:0

Будванска ривијера - Љубиње

(15:10, 15:7, 15:7)

Рибница - Будванска ривијера

3:1

(15:11, 16:14, 12:15, 15:12)

Пласман од четвртог до шестог места:

2:3

Спартак - Будванска ривијера

(13:15, 16:14, 13:15, 15:11, 21:23)

Будванска ривијера - Динамо

3:0

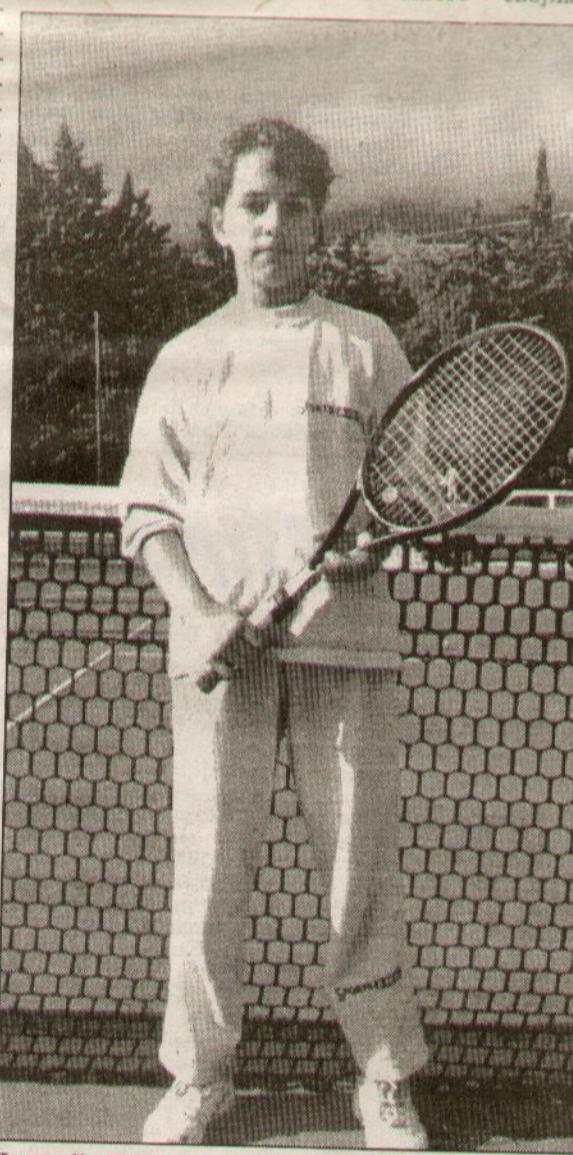
(15:1, 15:6, 15:5)

БОЉАЊЕ

НОВИ РЕКОРД

Један од најбољих југословенских боћара, Богдан Ђуровић, члан „Боћарског клуба Будва“ у првенственом мечу против „Динаре“ из Београда поставио је нови државни рекорд у дисциплини „круг“. Од могућих 32 поена у партиji, Богдан Ђуровић направио је 31 поен. Сасвим сигурно, овај рекорд Богдана Ђуровића задуго неће бити обoren.

И поред одличних игара Богдана Ђуровића „Боћарски клуб Будва“ ове године, у односу на претходна првенства, постиче лошије резултате. Послије одиграног осмог кола боћари Будве налазе се у средини табеле.

Даница Крстјајић:

Раскошан шаленак

старијих тенисерки. Сада када сам завршила четврти разред, и то са одличним успехом, имају више времена да се посветим тенису. Једва чекам да из Београда дође и чика Бодо Јовановић, па да уз помоћ тета Милена Николић напокон имам праве тре-

нице

СПОРТ

ВАТЕРПОЛО

МОГЛО ЈЕ И БОЉЕ

• Директор Управног одбора ватерполо клуба „Будванска ривијера“ Драган Лијешевић коментарише претходну сезону

Одјавно управа, стручни штаб, а и играчи ВК „Будванска ривијера“, нијесу са толико нестручњењем као ове године очекивали крај првенства. Још прије почетка припрема Клуб је био суочен са многим проблемима. Поред недостатка базена, поремећено је и планирали финансирање клуба. Договорена финансијска средства са фирмама ван Црне Горе нису се слила у клупску касу. То има за последицу нередовно измиривање договорних обавеза према играчима, а епилог тога већ је познат. Суботић и Давитијани пред утакмице четвртфинала Купа Европе на-

очекивали овакве потезе ових играча, потоговор Ранко Перовића?

- Морам да кажем да ме је потез Васа Суботића, дојучарашњег репрезентатива, а посебно нашег капитена Рака Перовића, дубоко разочарао. Ради се о играчима који имају своје име у југословенском и светском ватерполу. За овакав потез нису имали ниједан разлог, тим прије што су имали висок проценат исплатљивости уговора. Посебно ми је жао што смо се на овакав начин растали са Перовићем, играчом који је пуно дао за наш клуб. Сва тројица са нас су само прошлост.

одавно је капарисано од „Бечеја“ и „Партизана“. И поред тога, сигуран сам да ћемо направити јак тим који ће постизати боље резултате од прошлогодишњих.

- Тренеру Самарџићу истекао је једногодишњи уговор!?

- Оцијенили смо да и ту треба да направимо одређено освјежење. Међутим, још је рано говорити о именима.

- Будва ће наредне сезоне имати чак пет прволигаша. Да ли се у Будви ствара спорчки лоби? Многи мисле да за све неће бити довољно финансијских средстава.

Играчи који имају своје име у југословенском и европском ватерполу

пустили су клуб. Мјесец дана касније такву непримиљну одлуку донио је и капите Ранко Перовић.

Непосредно по завршетку првенства- разговарамо са директором Управног одбора ВК „Будванска ривијера“.

- Господине Лијешевићу, да ли сте задовољни постигнутим резултатима у првотекој сезони?

- На почетку првенства нисмо имали жељу да се са ВК „Партизан“ и ВК „Бечеј“, клубовима који су уложили више милиона марака у своје екипе, утврђујемо за шампионску титулу. Знали смо да за то немамо снаге, а ни финансијских средстава. Наш главни циљ је био да консолидујемо Клуб и да радијмо на развоју омладинских погона.

Пласманом у четврт-финале Купа купова Европе у потпуности сам задовољан. Сматрам да смо и у Купу Југославије постигли бољи од планираног успјеха. Многи су очекивали финале између „Бечеја“ и „Партизана“. Управа финални меч Купа Југославије против „Бечеја“ омогућиће нам да по четврти пут играмо Куп купова Европе. Међутим, ово је најнеуспјешнија сезона задњих пет година што се тиче домаћег првенства. Не због пласмана на четврто, иако смо планирали треће место, колико због појединих резултата који су били ван сваког нивоа и рејтинга Клуба.

- Суботић и Давитијану у фебруару су напустили Клуб. Мјесец дана касније то је урадио и капите Ранко Перовић. Да ли сте

- Након више од четири године настављена је градња базена. Ви сте свакодневно у контакту са градоначелником Будве господаром Радом Греговићем. Да ли вјерujete da ћe базен напонок бити завршен?

- Вијест о наставку градње базена за мене је драга од било какве титуле првака државе. Поново морам захвалити градоначелнику Греговићу који је од првога дана остао до следан датум обећањима. За сада радови теку по плану. У септембру очекујемо почетак занатских радова, а послиje долази на ред монтажа кровне конструкције. До краја године базен би требао бити завршен.

- Да ли послиje тога сlijedi други приступ и друга концепција у развоју и организацији клуба?

- Од тога тренутка ми се очекујемо новом начину размишљања и организацији Клуба, раду на дуге стазе, стварању сопственог играчког кадра. Жеља ми је да створимо клуб са препознатљивом школом ватерпола, без амбиција да јуримо високе резултате по сваку цијену.

- У септембру је прелазни рок, да ли планирате да освежите играчку кадар?

- Опредијелићемо се, највероватније, за комбиновани тим, састављен од играча из наше ватерполо школе, појачаним са пар искусних играча. Са већином садашњих играча нећемо продужити уговоре. Ими ћемо свесно на подмлађивање екипе. Поред тога, на ватерполо тржишту све је мање квалитетних играча. Све што ваља

- Ми смо ових година били једни прволигаши, а једни смо клуб у историји будванског спорта који је игра на међународној сцени.

Лично сам срећан што Будва данас има пет прволигаша и то у веома атрактивним спортивима. Самим тим ствара се и јак спорчки лоби. Једноставо, данас у Будви нема значајнијег привредника или политичара који није ангажован у једном од ових клубова. Ти људи сигурно могу наћи модус за трајније и стабилије финансирање спорта. Добро је што је створена конкуренција међу овим клубовима, надам се да се ради о здравој конкуренцији. На тржишту, а то важи и за спорт, остају само најбољи и најквалитетнији.

Лично се радујем тој конкуренцији, јер вјерujem у ВК „Будванску ривијеру“.

- Ипак, како ће Клуб у наредном периоду решити питање финансирања?

- Прошли смо најteжи период што се тиче финансирања Клуба. Очекујем, и то веома брзо, једну „здраву“ расправу на највишем месту у општини о начину квалитетног финансирања врхунског спорта. Иако је Будва мала општина постоји још много потенцијала који нису искоришћени када је у питању финансирање спорта. Наш модел финансирања ми ћемо и даље гајити и унапређивати, а морамо се и прилагодити новим временима. Ипак, очекујем много од новог начина финансирања врхунског спорта у Будви. Ја сам вјечити оптимиста што се тиче бољег сутра будванског ватерпола.“

КОШАРКА

ЗАВРШЕН ПРЕЛАЗНИ РОК У КОШАРКАШКИМ САВЕЗНИМ ЛИГАМА

СПРЕМНИ ЗА ВЕЛИКИ ИЗАЗОВ

Кошаркаши „Могрен ХТП Милочер“ уласком у прву Б савезну кошаркашку лигу постигли су највећи успех у историји будванске кошарке. Међутим, за Управу и Стручни штаб клуба није било времена за претпостављање славље. Требало је консолидовати редове, ангажовати све расположиве снаге у Клубу, и око њега, и радити да-ноћно како би се што боље дочекао и искористио прелазни рок који је трајао свега 10 дана. Ваљао је обезбедити одређена финансиска средства како би се, све сиромашнијег кошаркашког тржишта у великој, а сигурно и неравноправно конкуренцији, довела адекватна појачања. Упоредо са тим послом требало је обновити и продолжити уговоре са постојећим играчким кадром. По приоритету, постигнут је договор са Тихом Драговићем, шефом Стручног штаба и творцем „Могренових“ успеха. Послиje постигнутог договора, тренер Драговић је Управном одбору клуба изложио која су то неопходна појачања која ће гарантовати „Могрену“ безбрничан опстанак у новом рангу такмичења.

- Господине Драговићу, завршен је прелазни рок. Да ли сте задовољни обављеним послом?

- Потпуно сам задовољан. Успјели јмо да доведемо онај појачања која су нам била неопходна. На позицији плеј-мајера довели смо младог кошаркаша Вукотића из „Заставе“ из Крагујевца, младића који би требао да буде откровење овогодишњег првенства.

- На тржишту је веома мало играча на позицији центра, а по правилу то су и најкупљији играчи?

- У праву сте! Највећа је по-тражња за тим играчима, а квалитетних центара све је мање на југословенском кошаркашком тржишту. Посебно сам задовољан појачањима која смо довели баш на тим позицијама. Успјели смо да, са минималним финансиским средствима, у Клубу доведено Николаша Тмушића, играча који је прошле године био, по статистичким подацима, најбољи скакач лиге. Играч - висок 2,04.

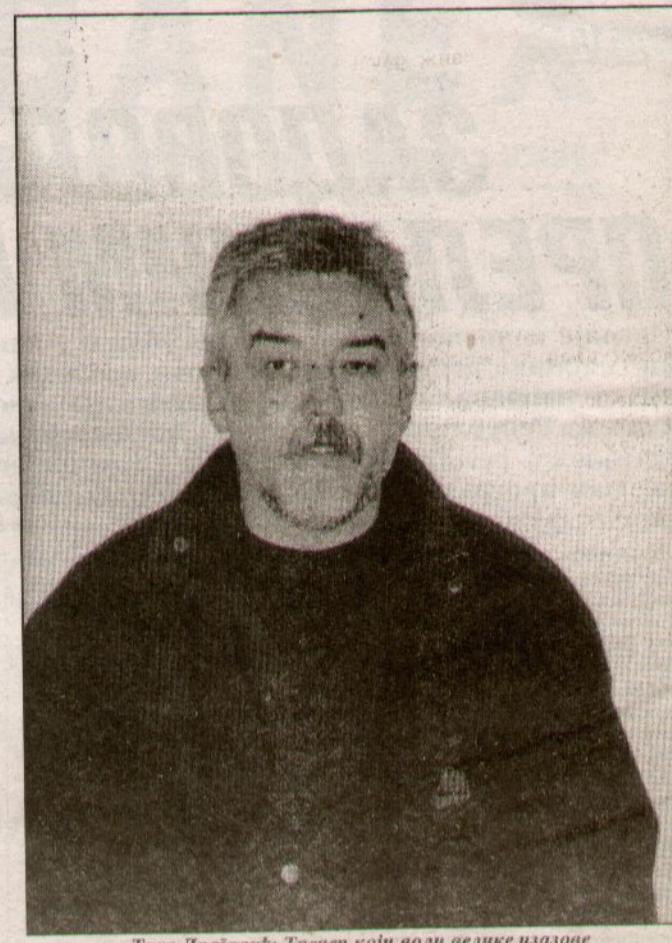
- За тренера најтежи дио посла је када мора захвалити појединим играчима!

- То ми доместиште штако пада. Некако брзо заволим те момке. По правилу ти младићи који нису стендарни првотимци највише се труде на тренинзима, настоје да примјетим сваки њихов добар потез. Међутим, посао је посло. Због тога што се у савезним лигама може лиценцирати само 10 играча морао сам захвалити Анастасову, који је читаву годину кубурао са повредама, затим Дубљевићу, који није испунио моја очекивања и Спасојевићу, који се вратио у Врашта.

- Милорад Рајковића кооптирали сте у Стручни штаб.

- Мислим да је то први потез. Будва мора да ствара свој тренерски кадар. Ко зна колико ћемо Кривокапић и ја остати још у Будви. Ја се надам још дуго, али никад се не зна. На крају, ми смо тренери, а код тренера један кофер је увијек нераспакован.

- Кажу да је овогодишња лига најјача од постапка Прве Б

Тихо Драговић: Тренер који воли велике изазове

Савезне лиге чак и у претходној Југославији!

- Одјавно сам у југословенској кошарци и могу слободно рећи да сам добар познавалац пријатеља у њој. Зато са пуно одговорности кажем да ће ово бити најјача сезона од постапка прве Б лиге. Једноставно, нема лоше екипе. Немате се на коме „вадити“. А тек борба за прву позицију је посебна прича.

- Да ли ће „Могрен“ моћи да финансијски издржи ову лигу? Многи сматрају да је ово једна од најскупљих лига у југословенском спорту.

- Све што ваља је и скупо. Наш генерални спонзор ХТП „Милочер“ је озбиљна и рено-мирна фирма. Сигурно су се они добро прерачунали шта губе, а што добијају прије него што су продужили уговор о спонзорству. На крају, ја сам само тренер. О томе разговарајте са људима из Управног одбора. Зар заиста мислите да ћу као тренер, и то новаљије у лиги, имати мало посла да бих се бавио и тим проблемима.

Сигурни смо да је пред тренером Драговићем велики посао, али и велики изазов. Међутим, они који боље познају Тихо Драговића знају да тај човек воли велике изазове. Већи од овога одјавно није имао.

ШАХ

ПОЧЕО ПРЕЛАЗНИ РОК

У ШК „Шахматик“ не сједе скрштених руку. Настоје да и ове године направе јак тим који ће бити у стању да поносије прошлогодишњи успех.

Из састава који је постигао овај резултат Клуб су напустили чак четири стандардна играча: Бујишић, Перешић, Чворовић и Дрчалић. Из прошлогодишњег састава остали су само Алексић и

Лубомир Кнежевић. Крсто Вукотић, Желько Ракочевић, Милош Радоњић и Душко Ченић.

- Права је штете што се у Будви више не одржавају велики шаховски турнири. Не тако давно Будва је у свијету шаха била препознатљива по величким шаховским спектаклима. Двije године за редом у Будви се одржавало првенство Југославије.

Било би неправилно неиста веома квалитетан и стручан рад професора Крста Вукотића са млађим селекцијама. То је, у ствари, и прави пут за популаризацију шаха у нашем граду - истиче предсједник Скупштине шаховског клуба „Шахматик“ инжењер Љубо Кнежевић.

„Припремио: Драган Кларић“

Љубо Кнежевић